

ضمایم

- صورت جلسات کمیسیونها و کمیته‌های مواضع ما
- آیین‌نامه‌های شورای مرکزی، شورای داور، شورای فقها، هیات اجرایی، استخدامی، اعزام هیاتها و افراد به خارج از کشور برای ماموریت‌های حزب
- شرح وظایف ارکانی، حوزه دبیرکل و واحدهای پشتیبانی و تشکیلاتی حزب جمهوری اسلامی
- اسامی و شرح حال برخی از شخصیت‌های حزب
- کارهای تبلیغاتی داخل کنگره و فرمهای انتخابات
- پیام‌های ائمه جمعه، شخصیتها، سازمانها و نهادهای انقلاب به مناسبت نخستین کنگره حزب
- برنامه‌های حزب در فاصله بین کنگره اول و دوم
- متن کامل کتاب «مواضع ما»

فصل دهم

صورت جلسات کمیسیونها و کمیته‌های مواضع ما در طول برگزاری نخستین کنگره حزب جمهوری اسلامی

اشاره:

- آنچه در صفحات آتی از نظر خوانندگان گرامی می‌گذرد، شامل دو بخش است:
- 1- صورت جلسات کمیسیونها و کمیته‌های مواضع ما در طول برگزاری نخستین کنگره حزب جمهوری اسلامی.
 - 2- متن کامل و تصحیح شده کتاب مواضع ما.

این کتاب سند گویایی از مواضع حزب جمهوری اسلامی در موضوعات اعتقادی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و غیره است. متن اولیه این کتاب در بدو تاسیس حزب جمهوری اسلامی توسط موسسین محترم تدوین شد و طی همان سالها توسط شخصیت‌های طراز اول حزبی شرح شد. این کتاب طی جلسات متعدد بررسی و اصلاح شد که اینک متن اصلاح شده آن از نظر خوانندگان گرامی می‌گذرد.

دکتر عبدالله جاسبی
معاون دبیرکل در امور برنامه‌ریزی و آینده نگری

کمیسیون 4 کمیته 1-4

حاضران (هنگام رای گیری) صاحبان شماره کارتهای: 455، 214، 483، 288، 837، 825، 71، 318، 294، 452، 339، 201، 191، 245، 217، 424، 145، 461، 826، 315
مصوبه: در مورد الهام و اشراق استفاده از آیة‌های: «یا ایها الذین امنوا ان تتقوا الله يجعل لکم فرقانا»⁽¹⁾ «و...»
در مورد بند (3) (جهان شناسی) وحی _ آیة: «ان الله اصطفی آدم و نوحا و آل ابراهیم و آل عمران علی العالمین»⁽²⁾
در مورد بند (4) از آنجا که اطلاقات وحی گوناگون است وحی انبیا مشخص گردد. در سطر دو بعد از کلمه پاک و سرشیت کلمه انبیا در سطر سوم بعد از افق دید و شنید (و درک) اضافه گردد. ملاحظات: در سطر ششم بعد از واقعیت‌هایی از جهان کلمه «هستی» افزوده شود.
در مورد بند (6) «فلن تجد لسنن الله تبدیلا و لن تجد لسنن الله تحویلا»⁽³⁾ مورد استناد گردد. دو پیشنهاد نیز جز مصوبات جلسه بود:
1- مواضع در همه حوزه‌ها به طور جدی تدریس شود زیرا دیده می‌شد که اعضا نسبت به آن حاضرالذهن نیستند.
2- عبارات رساتر تنظیم گردد.

کمیسیون 4 کمیته 1-4

تاریخ: 1362/02/22

خلاصه مذاکرات:

و نیز جمله معروف «رحم الله امر علم من این و فی این و الی این»⁽⁴⁾ این استدلال گردد بدین ترتیب بند (1) مورد بحث قرار گرفت و تصویب شد.
بند (2) احساس و اندیشه:
برای این بند پیشنهاد مشخصی ارائه نگردید و مورد تصویب قرار گرفت.
در ساعت 10 اعلام تنفس شد.
در ساعت 11:05 دقیقه جلسه مجددا تشکیل گردید.
بند (3) الهام و اشراق:
در مورد این بند نیز مانند بندهای گذشته آیات زیر استفاده گردید:
«یا ایها الذین امنوا ان تتقوا الله يجعل لکم فرقانا»⁽⁵⁾
«و من یتق الله يجعل له مخرجا»⁽⁶⁾
«و نفس و ما سویها فالهمها فجورها و تقویها»⁽⁷⁾
در ساعت 12 اعلام تنفس مجدد داده شد.

در ساعت 3 بعد از ظهر جلسه با حضور اعضای فوق تشکیل و به کار خود ادامه داد.

ادامه بند (3):

در مورد بند (3) بحث کافی به عمل آمد سپس رای گیری شد و با اکثریت آرا مورد تایید قرار گرفت.

بند (4) وحی:

آیه پیشنهادی درباره بند فوق عبارت است از:

«ان الله اصطفى آدم و نوحا و آل ابراهيم و آل عمران على العالمين(8)»

کمیسیون 4 کمیته 1-4

تاریخ: 1362/02/22

خلاصه مذاکرات:

در سطر اول این بند پیشنهاد می‌شود چون در قرآن کریم وحی اطلاقات گوناگونی دارد و شامل جمادات و حیوانات و انسانی می‌شود، مشخص شود که منظور از وحی در این مورد خاص وحی با پیامبران الهی است، بنابراین پیشنهاد می‌شود که بعد از کلمه وحی عبارتی آورده شود که تمایز بین وحی انبیا و غیر آن را روشن سازد.

در سطر دوم: نیز از کلمه پاك سرشت کلمه «انبیا» اضافه گردد.

در سطر سوم: به افق دید و شنید «و درك» اضافه شود.

در سطر ششم: بر حقایق و واقعیهایی از جهان (هستی) اضافه گردد.

بند (5) - رای گیری به عمل آمد و تصویب گردید.

بند (6) - قوانین حاکم بر این جهان؟

در مورد بند فوق این آیه استناد گردید: «فلن تجد لسنة الله تبديلا و لن تجد لسنة الله تحويلا(9)»

بند فوق پس از بحث و تبادل نظر رای‌گیری به عمل آمد و مورد تصویب قرار گرفت.

در پایان این دو پیشنهاد توسط اعضای کمیته ارائه گردید:

1- تدریس مواضع در کلیه حوزه‌ها به طور جدی دنبال شود.

2- سعی شود مطالب مواضع ساده‌تر و رساتر تنظیم شود.

کمیسیون 4 کمیته 1-4 (جهان بینی):

تاریخ: 1362/02/22 - ساعت شروع: 7:30 - ساعت خاتمه: 16:44

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 1، 455، 2، 214، 3، 483، 4، 288، 5، 827، 6، 825، 7، 71، 8،

318، 826، 9، 10، 315، 11، 461، 12، 145، 13، 424، 14، 245، 15، 217، 16، 191، 17، 201، 18،

339، 19، 452، 20، 201، 339، 459

رییس: آقای حجت‌الاسلام معادپخواه

نایب رییس: حجت‌الاسلام محسن حیدری

منشی‌ها: آقایان رفیعا، مقصودی

خلاصه مذاکرات:

جلسه با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید آغاز و سپس انتخابات به عمل آمده که در نتیجه رییس،

نایب رییس و منشی‌ها انتخاب شدند. عناوینی که در جلسه مورد بحث و گفت و گو قرار گرفت،

عبارتند از:

1- شناخت جهان

2- احساس و اندیشه

3- الهام و اشراق

4- وحی

5- تطور و تعبیر جهان مادی

6- قوانین ثابت حاکم برای تطور

7- حرکت رشدیاب جهان و فرجام آن

پیشنهادات اعضای کمیته به شرح زیر است:

بند (1) در مورد شناخت جهان:

لازم است این آیه از قرآن کریم استناد شود: «والله اخرجكم من بطون امهاتكم لتعلمون شيئا و

جعل لكم السمع و الابصار و ا لافئده لعلكم تشكرون(10)» سوره نحل آیه 78 و نیز آیه دیگری

«سنريهم آياتنا فى ا لافاق و فى انفسهم حتى يتبين لهم انه الحق(11)»

کمیسیون 4 کمیته 2 سرچشمه هستی «خدا»

تاریخ: 1362/02/22

صفحه 11

1- سطر 30

متن کتاب: ...نظام دهنده حکیم آن...
تصحیح شده: ...نظام دهنده حکیم و قادر آن...

2- سطر 33

اشتباه چاپی «حکم» به «حاکم» تصحیح شده در جمله: ...قانونمندی ثابت حکم بر طبیعت...
صفحه 12 _ سطر 16

متن کتاب: بدون توجه به این کمال و بدون عشق به او پویش انسان بی‌معنی است و جهت حرکتش ناپیدا و همه تلاش و کوشش بی‌هوده و پوچ

تصحیح شده: بدون توجه به این کمال و بدون عشق به او پویش انسان بی‌معنی، جهت حرکتش ناپیدا و همه تلاش و کوشش او بی‌هوده و پوچ می‌باشد.

صفحه 61 مالکیت خدا بر جهان

سطر 28 متن کتاب: «له ما فی السموات و الارض⁽¹²⁾» آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است از آن اوست.

تصحیح شده: «لله ما فی السموات و ما فی الارض⁽¹³⁾» آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است از آن خداست.

که کل آیه عوض شده است.

سه ضمیمه مصوبات

دنباله مصوبات کمیته 2-4 در خصوص صفحه 11 و 12 جزوه مواضع ما

الف - تیترا مطلب صفحه 11: سرچشمه هستی، خدای حکیم واحد و عادل رای نیاورد.

ب- پاراگراف آخر صفحه 11 به صورت زیر در آمد:

را با شناخت اصل جهان به وجود نظام دهنده حکیم و قادر آن و هماهنگی کل پدیده‌ها در آن به وحدانیت و با مشاهده آفرینش موزون و متعادل آن (1) و عطای فیض به همه موجودات به مقدار

قابلیت و استحقاق‌شان (2) به عدالت آفریننده جهان پی‌می‌بریم...

ضمیمه کردن آیات در پاورقی مورد تصویب شد.

ج- صفحه 12 سطر 9، جمله: «اگر به سرچشمه بی‌پایانی متصل نباشد» حذف شد.

پیشنهاد کمیته 2 از کمیسیون 4

پیشنهاد می‌شود کلیه مطالب (مواضع ما) جهت مستند بودن و حجت داشتن همراه با آیات و احادیث مناسب ذکر شود که این می‌تواند به صورت ملحقاتی در پایان کتاب اضافه شود.

پیشنهاد دو تن از اعضای کمیته 2-4 در خصوص پاراگراف آخر صفحه 11، به صورت زیر اصلاح گردد:

ما با شناخت اصل جهان و نظم و هدفداری آن به وجود آفریننده قادر، نظام دهنده و حکیم آن...
تقاضای توضیح می‌شود.

صورت مذاکرات کمیته 2-4

تاریخ: 1362/02/22

خلاصه مذاکرات:

جلسه با تلاوت آیاتی از قرآن شروع شد، سپس انتخابات به عمل آمد که در نتیجه رییس و منشی‌ها انتخاب شدند. پس از آن بحث از صفحه 11 قسمت سرچشمه هستی خدا آغاز شد.

صاحب کارت شماره 836:

در اینکه قوانین حاکم بر تغییرات ثابتند این نکته گنجانده شود که در حدود مشیه‌الله است. اگر خدا بخواهد همین قانون ثابت را می‌تواند تغییر دهد. «فلن تجد لسننت الله تبديلا و لن تجد لسننت الله

تحويلا⁽¹⁴⁾»

صاحب کارت شماره 252:

قوانین ثابت همان سنت الهی است که تغییرناپذیر است و آنچه هم تغییر می‌کند براساس

سنت‌های الهی است.

صاحب کارت شماره 332:

قوانین ثابت را بهتر است حذف کنیم چون در بعضی موارد قوانین ثابت استثنا دارد مثل: سرد شدن آتش بر حضرت ابراهیم علیه السلام و... پس عمومیت ندارد، بهتر است بگوییم: «قوانین حاکم».

صاحب کارت شماره 746:

قوانین حاکم بیانگر ثابت بودن این قوانین نیست، در حالی که تکیه مطلب بر این است که این قانونها ثابت است و در قرآن هم ما داریم که «فلن تجد لسننت الله تبديلا ولن تجد لسننت الله تحويلا» بعد از این بحثها برای قسمت اول رای‌گیری به عمل آمده و سطر اول عینا به اتفاق آرا تصویب رسید.

سپس قسمت بعد (تا رابطه مبدا با جهان...) مطرح شد و مورد بحث قرار گرفت.

صاحب کارت شماره 46:

پیرامون آخرین قسمت، «خداست که قانونگذار و پدید آورنده و مبدا جهان است» که این مساله قابل بحث است که آیا قانونگذاری مقدم بر خلقت جهان است یا متاخر از آن؟ اگر قانونگذاری مربوط به علم خدا باشد چون علم بر پیدایش جهان می‌شود. اما اگر قانونگذاری فعل خدا باشد، مساله تفاوت می‌کند.

صاحب کارت شماره 642:

از آن جهت که در این بند آمده است: «قانونمندی ثابت حاکم بر طبیعت». پس باید یا به قسمت اول «حاکم» اضافه شود و یا از این جمله حذف گردد.»

صاحب کارت شماره 746:

در آنجا تکیه بر ثبات قوانین است، اما اینجا حاکمیت این قوانین مخصوصا مورد نظر است. و در جمله: «ما با شناخت اصل جهان به وجود نظام دهنده حکیم آن...» باید کلمه «توانا» بعد از حکیم اضافه شود. چون ما از اصل وجود جهان قبل از هر چیز به قدرت ایجاد خالق آن پی می‌بریم.

صاحب کارت شماره 441:

چون حکمت در اینجا آمده است، لزومی به اضافه کردن قدرت نیست.

صاحب کارت شماره 746:

اولین چیزی که ما از وجود جهان به آن پی می‌بریم قدرت خداوند است.

صاحب کارت شماره 87:

بهتر است جمله برای جامع بودنش به این صورت نوشته شود: «ما با شناخت اصل جهان به وجود آفریدگاری قادر و نظام دهنده‌ای قادر و حکیم...»

صاحب کارت شماره 252:

نیازی به نظام دهنده نیست؛ «وجود آفریدگاری قادر و حکیم...» کافی است.

صاحب کارت شماره 387:

چون کلمه شناخت قبل از اصل جهان آمده و شناخت شامل نظم و هدفداری جهان هم می‌شود پس جمله به همین صورت باقی باشد.

جمله به این صورت اصلاح شده و رای‌گیری به عمل می‌آید:

«ما با شناخت اصل جهان به وجود نظام دهنده حکیم و قادر آن...» با اکثریت آرا به تصویب رسید.

صاحب کارت شماره 642:

در قسمت دوم عبارت، از «وحدت اراده حاکم» به ذهن تبادر می‌شود که چند اراده مختلف به یگانگی رسیده بر جهان حاکم هستند و بهتر است بگوییم، اراده واحد حاکم، تا این شبهه پیش نیاید. برادران دیگر:

وحدت اراده همین معنا را می‌رساند.

صاحب کارت شماره 746:

اگر وحدت اراده‌ها گفته شده بود، این اشتباه پیش می‌آمد اما چون مضاف‌الیه وحدت مفرد است مساله‌ای نیست.

صاحب کارت شماره 836:

بهتر است به جای کلمه، قانونمندی، در سطر بعدی «قانون» به کار رود. چون آنچه گفته می‌شود، این است که مبدا قانون است، کسی نمی‌گوید مبدا قانونمندی است. قانون غیر از قانونمندی است همان طور که ثروت با ثروتمند تفاوت دارد. رای‌گیری به عمل آمد و کل عبارت به همین صورت تصویب شد.

صاحب کارت شماره 746:

توضیحی پیرامون رابطه مبدا با جهان دارند و اینکه علت و معلول مترادف با خالق و مخلوق است و منفک از یکدیگر نیستند.

صاحب کارت شماره 642:

در اصطلاح خالق و مخلوق تشبیه است، چون انسان هم گاهی ممکن است چیزی را خلق کرده و به وجود آورد.

صاحب کارت شماره 836:

ما آنچه انجام می‌دهیم انتقال اشیا است، ما فاعل حرکتیم نه فاعل وجود و خالق به انسان اطلاق نمی‌شود.

این عبارت نیز به همین صورت به تصویب اتفاق اعضا رسید. پاراگراف بعدی قرائت شد. پیشنهاد شد که بعد از «کل جهان» اضافه شود: «انسان به وسیله فطرت خداجوی، خدا را می‌جوید». تا جمله هم ناقص نباشد.

صاحب کارت شماره 746:

چون بحث فطرت به طور جداگانه در قسمت‌های دیگر مطرح می‌شود لزومی به ذکر در اینجا نیست. اینجا فقط مساله این است که تنها حوادث غیرمترقبه ما را به خدا می‌رساند.

صاحب کارت شماره 836:

بحث اضافه فطرت بد نیست، چون کل ایمان به جهان با قطع نظر از فطرت کامل نمی‌شود. صاحب کارت شماره 87:

برای اینکه هم جمله کامل شود و هم مساله فطرت که فعلا جای ذکر آن نیست و در قسمت انسان مطرح می‌شود، اضافه نشود. می‌توان عبارت را به این صورت تکمیل کرد: «... بلکه در کل جهان» او را اضافه می‌یابیم...

عبارت به همین صورت رای‌گیری شد و مورد تصویب قرار گرفت. پاراگراف بعدی قرائت شد. صاحب کارت شماره 120:

آنچه اعتقاد انسان را به خدا ایجاد می‌کند فطرت است نه جهان طبیعت و نظم آن. این عبارت قدری به ذهن می‌آورد که انسان با مطالعه اشیا جهان به خدا اعتقاد پیدا می‌کند. در صورتی که اگر ایمان به خدا از روی یقین قلبی باشد هیچ گاه خدشه‌بردار نیست. اما اشیا جهان قابل تغییر هستند و ممکن است اعتقاد متزلزل شود.

صاحب کارت شماره 746:

این عبارت می‌گوید آگاهی بر نظم عمومی ایمان و اعتقادی را شکوفا می‌کند و منافاتی ندارد با اینکه فطرت انسان بر وجود خدا قبلا دلالت کرده باشد.

صاحب کارت شماره 87:

شاید این جمله در برابر عقیده کسانی باشد که برای رد توحید و اعتقاد به خدا، می‌گویند هر چه علم بیشتر پیشرفت کند و روابط و قوانین پیچیده کشف شود و لزوم اعتقاد به خدا کمتر می‌شود. این عبارت می‌گوید خیر، هر چه انسان به نظم و هماهنگی عظیم موجود در جهان بیشتر پی ببرد عقیده او به وجود ناظمی قادر و حکیم فزونتر می‌گردد.

این عبارت نیز به تصویب اتفاق اعضا رسید و عبارت بعدی نیز بدون نیاز به بحثی به اتفاق آرا تصویب شد.

عبارت «انسان به عنوان...» تا آخر پاراگراف قرائت شد.

صاحب کارت شماره 836:

این که از موجودات جهان تنها انسان می‌تواند بیندیشد صحیح نیست چون حیوان هم نوعی اندیشه دارد.

صاحب کارت شماره 746:

البته با عطف جمله بعد این مساله حل می‌شود. چون بدون توجه به این کمال و بدون عشق به او پویش انسان بی معنی، جهت حرکتش ناپیدا و جهت تلاش و کوشش او بیهوده و پوچ است که کل عبارت با این تغییرات جزئی به تصویب رسید.

در ساعت 10:15 دقیقه برای تنفس جلسه تعطیل شد.

در ساعت 10:35 دقیقه دوباره جلسه با حضور اکثریت تشکیل شد و قسمت «مالکیت خدا بر

جهان» مورد بررسی قرار گرفت.

یکی از اعضا تذکر دادند که اولاً آیه اشتباه نوشته شده است که باید تصحیح شود ثانیاً بهتر است

یکی از آیاتی که به جای کلمه «له» از کلمه «الله» استفاده کرده است، در اینجا ذکر شود:

آیه به این صورت عوض شد.
«لله ما فی السموات و ما فی الارض⁽¹⁵⁾»: آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است از آن خداست.
کل این قسمت با این تغییر به تصویب اتفاق آرا رسید.
جلسه در حدود ساعت 11:10 دقیقه پایان پذیرفت جلسه بعدی برای جمع‌بندی نظرات ساعت 16 تشکیل خواهد یافت.

گزارش جلسه دوم

متذکر می‌شویم حضور در این جلسه فقط برای اعضای هیات ریسه ضروری و حضور سایر اعضا اختیاری بود.
حاضران صاحبان کارتهای شماره: 746، 441، 513، 387، 649، 120، 87، 481، 642
خلاصه مذاکرات:
در ابتدای جلسه مجموعه مذاکرات صبح که به صورت گزارش تهیه شده بود قرائت شد و مورد بررسی قرار گرفت.
سپس یکی از اعضا جلسه متذکر شد: متنی به عنوان مواضع پیشنهادی جدای از مواضع ما، چاپ و در بین کمیته‌ها توزیع شده است که متأسفانه به دست ما نرسیده بود. لذا زمانی که آن متن به دست ما رسید ناچاراً جلسه برای بحث مجدد تشکیل شد و آن موارد پیشنهادی مورد بررسی قرار گرفت که به ترتیب زیر می‌باشد:
الف- تیترا مطلب صفحه 11 از «سرچشمه هستی خدا» به جمله «سرچشمه هستی خدای حکیم واحد و عادل» تغییر پیدا کند.
این پیشنهاد به دلیل اینکه تیترا را از اختصار خارج می‌کرد به اتفاق آرا رد شد.
ب- در پاراگراف آخر از صفحه 11 مطلبی به این صورت افزوده شود (سطر دوم از پاراگراف) «... و هماهنگی کل پدیده‌ها در آن وحدانیت خدا و با مشاهده آفرینش موزون و متعادل آن (1) و عطای فیض به همه موجودات به مقدار قابلیت و استحقاقشان (2) به عدالت آفریننده جهان پی می‌بریم.» این متن پیشنهادی جدای از پاورقی‌ها به رای گذارده شد و به اتفاق آرا تصویب شد. پاورقی‌ها نیز با اکثریت آرا تصویب شد.
لازم به ذکر است مجدداً بحث مفصلی در مورد سطر اول پاراگراف که صبح رای گیری به عمل آمده بود صورت گرفت، اما به دلیل اینکه در جلسه صبح عبارت با تغییر مختصری تصویب شده بود بحث دنبال نشد.
ج - در صفحه 12 سطر 9 جمله: «و اگر به سرچشمه بی‌پایان متصل نباشد» حذف شود. این پیشنهاد بدون هیچ بحثی به اتفاق آرا تصویب شد.

مصوبه کمیسیون 4، کمیته 4

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 709، 819، 265، 383، 290، 768، 436، 302، 80، 816، 272، 928، 252، 53، 58، 797، 669
1- در مبحث ویژگیهای انسان بعد از کلمه: جمع‌بندی با حذف «واو» استنتاج کلمه و غیره اضافه گردید.
2- سه اصلاحیه پیشنهادی شورای مرکزی در مورد:
الف- صفحه 17 در جمله «چنین روزگاری امت واحده‌اند» تبدیل شده به «در چنین وضعی امت واحده‌اند» مورد تصویب قرار گرفت.
ب- در صفحه 17 جملات اول بحث «مرحله یکنواختی در زندگی انسانها» مورد تصویب قرار گرفت.
ج- در پاراگراف آخر صفحه 17 جمله «در چنین زمینه اختلاف و برای هدایت و بارور کردن استعدادهای بی‌پایان انسان یا يك هدايتگر» تصویب شد.
ملاحظات:
3- در مبحث امامت در بند (ج) تصویب شد که جملات «و به هر نسبت تا...» جامعه‌ای زیاد گردد.
4- در بند (ه) مقرر شد که دو سطر اول (از: و در هر حال مورد قبول... تا شوق آنها همراه باشد) حذف گردید.
5- و در آخر صفحه 20 مواضع بعد از کلمه فقیهان «جامع الشرايط» اضافه شود.

گزارش جلسه کمیسیون 4 مواضع کمیته 4

تاریخ: 1362/02/22 - ساعت شروع: 7:30 - ساعت خاتمه: 18:00

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 709، 819، 265، 383، 290، 768، 436، 302، 80، 816، 272، 928، 252، 53، 58، 797، 669
خلاصه مذاکرات:

با تلاوت سوره‌ای از قرآن مجید مذاکرات به شرح زیر شروع شد:
ابتدا در مبحث پیدایش انسان پیرامون جملات تکامل نامحدود برای انسان صحبت فراوانی صورت گرفت و در پایان تصویب شد که به صورت خود باقی بماند و در مبحث ویژگیهای انسان نیز صحبت‌های مفصل صورت گرفت و مقرر شد که کلمه «و غیره» بعد از استنتاج اضافه گردد که به این صورت اصلاح می‌گردد: «یا از راه تحلیل، ترکیب، جمع بندی، استنتاج و غیره».
و در مبحث نبوت پس از بحث و گفت و گو مکتوبات مواضع و سه اصلاحیه مربوطه پذیرفته و تصویب شد.

و در مبحث امامت در بند (ج) تصویب شد که جملات «و به هر نسبت که خصلت‌های پاک و اسلامی و در عمل آنها بیشتر تجلی کند صلاحیت رهبری آنان در چنین جامعه‌ای زیاد می‌گردد» حذف شود.

و در بند (ه) مقرر شد که دو سطر اول حذف گردد.

به فقیهان _ جامع الشرایط _ افزوده گردد.

صفحه 11 مواضع

پیشنهاد صاحب کارت شماره 816:

(پیدایش انسان) دومین رشد فزاینده انسان الخ

این عبارت از نظر کیفیت خلقت انسان اجمال دارد. بلکه با توجه به ما قبل آن، مقداری موهوم است: زیرا رشد فزاینده عالم با کیفیتهای مختلفی درباره خلقت انسان سازگار است و البته دلیل عقلی هم آنها را روشن کند. اما آیا به کدام کیفیت، خلقت انسان به وقوع پیوسته است طریق تعیین او جز وحی و نقل نمی‌تواند چیز دیگری باشد. بنابراین حزب باید مواضع خود را به کلی در طریق وحی و نقل قرار دهد.

پیشنهاد اصلاحی _ صاحب کارت شماره 669:

پیدایش انسان

در این رشد فزاینده و سرانجام در جهان موجودی چون انسان پدید آمده که در پی تکامل طبیعی محدودش می‌تواند در مسیر نامحدود کمال معنوی سیر نماید و بدین سان از طریق تکامل انسان برای تکامل کل جهان و مسیر بی‌پایان و وقفه‌ناپذیر آن به سوی ابدیت و کمال مطلق دلیلی روشن و آشکار می‌یابیم.

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 5

تاریخ: 1362/02/22 - ساعت شروع: 7:30 - ساعت خاتمه: 17:00

خلاصه مذاکرات:

1- چگونه به اخلاق اسلامی برسیم؟

2- چگونه اخلاق اسلامی را در جامعه پیاده کنیم؟ کلا در این زمینه بحث شد که اخلاق در چه سطحی باشد، موضوع اخلاق چیست و راهنمای اخلاق چه منابعی است. یکی از برادران روحانی در مورد معنی اخلاق توضیحاتی فرمودند و بدین صورت بود که اخلاق همان صفات درونی انسان است که به صورت ملکه در آمده چه اخلاق خوب و بد که مقداری جز ذات انسان است و مقداری هم اکتسابی است و خداوند قدرتی به انسان داده به نام قدرت عقل که این نیروی عقل می‌تواند سایر نیروها را مثل يك ترمز کنترل کند. و خلقهای بد را تضعیف و خلقهای نیکو را تقویت می‌کند. در انسان بخصوص در رابطه با اخلاق چهار صفت است که عبارتند از: عقل، شهوت، غضب و وهم که همه اینها در حد اعتدال باید باشد وقتی که به حد افراط برسد انسان را از بین می‌برد و وقتی این چهار صفت تقویت شود تبدیل به حکمت و عفت، شجاعت و عدالت می‌گردد. چرا اصلاً درس اخلاقی برای انسان لازم است؟ برای تعادل بین صفاتی که در انسان هست به عنوان يك نیروی کنترل کننده اخلاق لازم است _ قوه غضب برای دفاع است وقتی این قوه به افراط برسد افرادی مثل یزید و صدام به بار می‌آورد و تربیت می‌کند و اگر درست و در مسیر صحیح از این قوه استفاده شود شخصی مثل حضرت علی علیه السلام را تربیت می‌کند _ اخلاق مهمترین بحث در مورد انسان است و باید در این زمینه مبلغان بیشتر مطلب بگویند و دولت هم بیشتر سرمایه‌گذاری نماید. اگر بخواهیم اخلاق پیاده شود باید تسلیم خدا بود و به خدا توجه داشت.

با توجه به فرموده رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) «انی بعثت لاتمم مکارم الاخلاق»⁽¹⁶⁾

سازماندهی در هدف عالی اسلامی انسان سازی اخلاق حسنه او است و تکمیل در مواضع فعلی آن اندازه که لازم است از اخلاق و بحثهای اخلاقی سخن به میان نیامده فقط در قسمت اقتصاد به آن اشاره‌ای نارسا شده است در حالی که اصل ارسال رسل و انزال کتب آسمانی تکامل نسل بشر است و این مهم محقق نمی‌شود مگر در جامعه‌ای که احترام به والدین، حفظ حقوق همسایه و فداکاری و فدا نمودن منافع شخصی و فردی به منافع جامعه رواج داشته باشد. علی هذا کمیته پنج کمیسیون چهار که به این موضوع اختصاص داده شده موارد زیر را پیشنهاد می‌کند که در مواضع آینده حزب به طور مشروح درج شود، باشد که ان شاء الله جامعه اسلامی ما هر روز به طرف تکامل اخلاقی پیش برود. مواد پیشنهادی به ضمیمه که در مصوبه درج شده تقدیم می‌گردد.

مصوبه کمیسیون 4، کمیته 5: اخلاق

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 25، 716، 18، 212، 451، 270، 4، 448، 458
مصوبه:

برای رسیدن به اخلاق اسلامی موارد زیر با اکثریت آرا به تصویب رسید:

- 1- تشکیل کلاس و بالا بردن سطح آگاهی پدران و مادران در جهت تربیت اطفال و تعلیم اخلاق و عدم برخورد تند در خانواده
- 2- گذاشتن کلاسهای اخلاقی در مدارس در مقاطع مختلف آموزشی
- 3- تهیه و نشان دادن فیلمهای اخلاقی و برای عموم مردم از طریق برنامه اول درباره ایثار، احترام به والدین و نوشته شدن سناریو و سریال تلویزیونی. ضمناً از طرف وزارت ارشاد اسلامی برای روستاها از فیلمهای سیار استفاده شود.
- 4- استفاده بیشتر از کلاسهای شخصیت‌هایی که بیشتر بحثهای اخلاقی را عنوان می‌کنند (مانند آقایان: قرائتی، امامی کاشانی و مظاهری).
- 5- پیشنهاد به حوزه علمیه جهت تربیت طلاب و اعزام آنها به مدارس و مجامع
- 6- از ائمه جمعه خواسته شود مقداری از وقت خودشان را به ترویج اخلاق اختصاص دهند.
- 7- پیشنهاد در مورد تدریس دعای مکارم الاخلاق امام زین العابدین سلام الله علیه به مبلغان اسلامی داده شود.
- 8- در مورد کمیته اخلاق شورای مرکزی به کمیسیون مربوطه هرگونه طرح و برنامه کاملتری که صلاح بدانند می‌توانند ارائه دهند.

مصوبه کمیسیون 4، کمیته 6

مصوبه:

- 1- درج عنوان «جامعه اسلامی» بعد از عنوان «حاکمیت مکتب»
- 2- حذف عبارت «امروز ما» در سطر دوم عنوان «نقش فقه و فقیه»
- 3- حذف کلمه «اسلامی» و «در عین حال» از سطر اول عنوان ولایت فقیه
- 4- حذف کلمه «تازه» و «نو» از سطر اول و سوم بند «الف» ولایت فقیه
- 5- حذف لفظ «فقیه» از بند «ب» ولایت فقیه و به جای لفظ «اولا» گذاشته شود.
- 6- در صفحه (7) سطر شش به جای «هر جا دستکاری لازم باشد» عبارت «هر جا اعمال نظر لازم باشد» درج گردد.
- 7- حذف «سه قضیه دیگر به وسیله قضاوت کشور»
- 8- جایگزین «مجامع تصمیم‌گیری اقتصادی» «به جای شورای عالی اقتصاد» در سطر چهار دایره سوم
- 9- افزودن «علوم» و در سطر آخر صفحه 33
- 10- افزودن پیوند «اسلامی» در دو عنوان صفحه 34
- 11- از سطر اول «نقش روحانیت...» فقط «یک» حذف شود.
- 12- در سطر چهارم همین عنوان با این عبارت اصلاح گردد: «... بر عهده استاد و مربی بزرگ و روحانی برجسته، مرجع تقلید عالیقدر جهان اسلام حضرت آیت‌الله العظمی الامام الخمینی «مدظله العالی» بود و روحانیون...».

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 7

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان شماره کارت: 798، 313، 102، 457، 677، 182، 124، 706

خلاصه مذاکرات:

پس از تلاوت آیات کلام الله مجید انتخابات به عمل آمد که در نتیجه رییس، نایب رییس و منشی‌ها انتخاب گردیدند.

در اول مذاکرات رییس جلسه کلیاتی را درباره مکتب و تخصص ایراد کرد با استفاده از روایات و تاریخ اسلام، ایمانی را شالوده اساسی دانست و با اشاره به حرف «توین بی»⁽¹⁷⁾ اصل تهاجمی و تدافعی او را در رابطه با منش‌های انسان بیان کرد.

بعد از ایشان صاحب کارت شماره 723 جنبه علمی ایمان را به عنوان حرکت اسلامی مطرح نمود و با آیات و روایاتی نقش تخصص را نیز در رابطه با مکتب ذکر کرد از جمله می‌توان به آیات: «ان الله یامرکم ان تودوا الامانات الی اهلها»⁽¹⁸⁾، درباره اهلیت و نامه علی علیه السلام به مالک اشتر: «و توخ منهم اهل التجربه و الحیا»⁽¹⁹⁾، در رابطه با تخصص اشاره کرد.

در ادامه رییس جلسه آیات دیگری را مطرح نمودند که از آن جمله آید: «قالت لاعراب امننا قل لم تومنوا ولكن قولوا اسلمنا»⁽²⁰⁾ در رابطه با ایمان حقیقی و ملازم بودن «عملوالصالحات با الذین امنوا».

وی با اشاره به فرمایش حضرت امام که فرمودند: «رجایی عقلش از علمش بیشتر است» در جواب صاحب کارت شماره 723 که تخصص را مطرح کرده بود بیان داشت که تخصص بدون تفکر ارزش ندارد. سپس صاحب کارت شماره 706 درباره مصادیق خارجی صحبت کرد و بحث‌های اولیه را جزو بدیهیات

شمردند که از طرف برادران مورد اعتراض قرار گرفت. معترفین اظهار داشتند: در این کمیته طرح منشوری مکتب و تخصص منظور نظر ماست. نه چیز دیگر. و صاحب کارت شماره 158 اظهار داشت: ما در مقام تئوری مواضع هستیم و الا مشکلات حزب زیاد است و نارساییها کم نیست.

سپس صاحب کارت شماره 359 نخست در مورد چگونگی جایگزینی نیروهای مکتبی در کارهای اجتماعی، مشکلی را مطرح کرد که صاحب کارت شماره 798 در اعتراض به گفتار ایشان بیان داشت که این هم جنبه اجرایی قضیه است نه جنبه تئوریک. بعد از این مسایل قرائت متن مکتب و تخصص از کتاب مواضع توسط رییس کمیته شروع گردید که در جلسه اول «جامعه اسلام» مورد بحث قرار گرفت و به صورت «جامعه اسلامی» درآمد. بعد از آن بحث در مورد «قسط» به عنوان شکوفا کردن و پرورش دادن و بها دادن به استعدادها نهفته از طرف یکی از برادران مطرح شد که از طرف دیگر برادران مخالف و موافق این موضوع و موضوعیت آن صحبت شد و سپس رای گیری به عمل آمد با اکثریت آرا رد شد.

سپس صاحب کارت شماره 723 مقدمه‌ای را جهت الصاق و الحاق به مطلب کتاب مطرح کردند که باز مورد نقد و تحلیل مخالفان قرار گرفت و رد شد. مطالب تا ماده 3 با اکثریت آرا تصویب شد. در مورد ماده 3 صاحب کارت شماره 182 پیشنهاد نمود که ما نمی‌توانیم افراد بی‌تجربه و بی‌تعهد را مستقیماً در راس کارها نگهداریم، که صاحب کارت شماره 677 در جواب ایشان، سخنی از شهید مظلوم را ذکر کردند که فرموده است: «ما حاضریم تاوان بی‌تجربگی‌های خود را بدهیم» و توضیح داد که نیروی بالقوه اسلامی را اگر چه کم تجربه باشند به کارها بگماریم تا بتدریج مهارت‌های لازم را کسب کنند. در مورد ماده 3 صاحب کارت شماره 798 پیشنهاد کرد که در سطر دوم بعد از جمله «...استفاده می‌شود»، عبارت «در غیر پست‌های کلیدی» اضافه شود که مورد تصویب اکثریت مطلق قرار گرفت. در مورد ماده 4 بحث‌های درباره حذف جمله «...که سپرده کمترین...» تا آخر ماده 4 صورت گرفت که پس از مذاکرات تصویب نشد.

ماده 5 بحث و تصویب شد.

ماده 6 در سطر دوم کلمه «که» برداشته و به جای آن «تا» گذاشته شد.

ماده 6 پیش بینی شد قید «اسلامی» بعد از واژه‌های انقلاب اضافه شود. که جمله «یکی از

ارزشمندترین نقش‌های انقلاب اسلامی این است که...» تصویب گردید.

بقیه متن مکتب و تخصص کتاب مواضع تا آخر مورد تایید و تصویب اکثریت قرار گرفت.

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 8

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 1، 2، 40، 655، 27، 26، 637، 902، 166، 823، 107، 935، 752،

7

خلاصه مذاکرات:

پس از قرائت ادامه بحث تشکیلات سازمان اداری دنبال شد، در بخش نهادهای انقلاب پاراگراف‌های

اول و سوم بدون تغییر مورد تصویب اعضا قرار گرفت، در پاراگراف سوم این بخش از سطر ششم تا آخر حذف شد و به جای آن پس از عبارت گزینش مجدد افراد بر اساس معیارهای اصیل در حد مکتب و تخصص، عبارت زیر اضافه گردید:

«افراد زائد ادارات حتی‌الامکان باید اولاً به سمت اشتغال‌های تولیدی سوق داده شوند، ثانیاً به دستگاه‌ها و ارگان‌هایی که می‌توانند به طور موثر از این نیروها استفاده کنند انتقال داده شوند و در مرحله سوم در صورت ضرورت برای بازنشستگی زودتر از موعد یا بازخرید افراد اقدام شود.»

شوراها؛ همچنین در بحث شوراها کلیه بندهای وارده در کتاب مواضع تا بحث شرایط انتخاب شوندگان مورد تصویب قرار گرفت.

در بخش شرایط انتخاب شوندگان سطر ششم عبارتی پس از کلمه شورایی «و دارای فرصت کافی برای انجام مسوولیت‌های محوطه» اضافه گردید.

در بخش شرایط انتخاب کنندگان سن انتخاب کنندگان از 16 سال به 15 سال تقلیل یافت. بخش کیفیت انتخاب بدون تغییر تصویب شد.

بخش تبلیغات و معرفی نامزدها بدون تغییر مورد تصویب قرار گرفت.

بخش حدود اختیارات و وظایف شوراها بدون تغییر تصویب شد.

بخش گستردگی اختیارات و وظایف شوراها بدون تغییر تصویب گردید.

در بخش نقش مثبت روحانیت در سطر ششم جمله «یادآوری این نکته لازم است که حضور روحانیون در شوراها هرگز نباید با تحمیل رای و نظر آنها بر اعضای شوراها همراه باشد» حذف گردید. همچنین در بخش نقش مثبت روحانیون از شوراها در سطر آخر جمله زیر حذف گردید:

«و خود آنان نیز باید در رعایت این هم ارزی کوشا باشند»

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 8

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 1، 655، 40، 27، 26، 637، 902، 823، 166، 2، 107، 744، 7 خلاصه مذاکرات:

جلسه در ساعت 7:30 دقیقه بامداد با قرائت آیاتی از کلام الله مجید آغاز و سپس انتخابات صورت گرفت که در نتیجه رییس، نایب رییس و منشی‌ها انتخاب شدند.

سپس متن تعیین شده جهت بحث و بررسی قرائت شد و در مورد کمیت تقسیم بندی کار صحبت‌هایی صورت گرفت و به سه بخش عمده زیر تقسیم شد:

- 1- تشکیلات و سازمان
- 2- عوامل کارگر (نیروی انسانی)
- 3- قوانین و مقررات تشکیلات.

بخش اول:

تشکیلات سازمان اداری (این عبارت با تصویب اعضا به جای سازمان اداری در نظر گرفته شد.) در این بخش پس از تصویب تمامی جملات جمله زیر با به اتفاق آرا اضافه گردید:

خودگردانی محلی

در بخش خودگردانی محلی در سطر چهارم، پاراگراف، عبارت «و قوانین و مقررات جاری کشور» پس از «حفظ تمامیت ارضی کشور و اسلام» اضافه شد.

همچنین در بخش خودگردانی محلی در سطر چهارم پس از کلمه «بپردازیم» جمله زیر شرح زیر اضافه گردید: «در اداره روستاها، شهرها و استانها باید مساله اولویت افراد محلی را نسبت به دیگر افراد دارای همان شرایط در نظر داشت ولی در عین حال...»

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 9

تاریخ 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 225، 20، 274، 474، 203، 736، 707، 176، 363، 195، 713، 527، 705، 62، 242، 197، 181، 815، 370

اولین جلسه رسمی کمیته 9، کمیسیون 4 راس ساعت 8:30 دقیقه صبح یکشنبه 1362/02/22 در محل کمیته با حضور اعضا تشکیل گردید، پس از تلاوت آیات قرآن انتخابات صورت گرفت و هیات رییس و منشیها انتخاب شدند.

ابتدا موضوع مورد بحث (آزادی _ آزادی عقیده و بیان) قرائت شد. پس از آن صاحب کارت شماره 713 پیرامون مساله آزادی توضیحاتی داد. آنگاه در این مورد به صورت مفصل بحث و تبادل نظر شد.

در دور دوم بررسی قسمت فوق، پس از شور و مشورت موارد زیر جهت اصلاح و بررسی در کمیسیون مواضع ما به تصویب اعضا کمیته رسید.

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 9

تاریخ: 1362/02/22

خلاصه مذاکرات:

1- صفحه 35 سطر چهارم موضوع آزادی، کلمه «اندیشه» قبل از کلمه «آگاهی‌هایی» اضافه شود.

2- در ترجمه آیه 28 سوره کهف کلمه «خداوندگارتان به پروردگارتان» تبدیل گردد.

3- در صفحه 36 سطر ششم کلمه آنارشسیسم حذف و لغت هرج و مرج طلبی جایگزین آن گردد.

4- در صفحه 36، سطر دوم پیشنهاد شد که بعد از کلمه «محدودیت‌هایی که» جمله «اسلام قایل است» اضافه شود، که پس از رای‌گیری به تصویب نرسید.

5- در صفحه 37، سطر 15 پیشنهاد شد که کلمه «اسلامی» بعد از «ضوابط قانونی» اضافه گردد که پس از رای‌گیری تصویب نشد.

گزارش جلسه: کمیسیون 4، کمیته 10

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 366، 369، 365، 438، 276، 374، 382، 399، 394، 380، 250،

374، 373، 930، 750، 396

خلاصه مذاکرات:

جلسه راس صبح با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید شروع شد و پس از رای‌گیری جهت انتخاب

هیات ریسه بحث پیرامون وظایف محوله به کمیته شروع و نتایج زیر اتخاذ گردید:

الف- سطر آخر از صفحه 37 در رابطه با انواع احزاب و پاراگراف اول صفحه 38 با اکثریت مطلق آرا تصویب گردید.

ب- سطر دوم از پاراگراف دوم از صفحه 38 به شرح زیر اصلاح گردید:

«آنهایی که دارای خصومت و رویارویی و ضدیت با اسلام نیستند «با رعایت شرایط بالا آزادند».

ج- پاراگراف‌های دیگر صفحه 38 با اکثریت قاطع تصویب گردید.

د- قسمت مربوط به رابطه حزب جمهوری اسلامی با احزاب و جمعیت‌های دیگر طبق اصلاحیه فرم شماره 4 ستاد برگزاری نخستین کنگره حزب جمهوری اسلامی با اکثریت قاطع تصویب گردید.

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 11

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 774، 43، 31، 41، 697، 9، 6، 33، 42، 29، 679، 30، 45، 757،

720، 624، 775

جلسه با شرکت 14 نفر از برادران راس روز شنبه 1362/02/22 تشکیل شد در ضمن درباره

مسائل مشخص شده بحث و گفتگو شد.

خلاصه مذاکرات:

جلسه ابتدا با قرائت آیاتی چند از کلام الله مجید آغاز شد. سپس رای‌گیری به عمل آمد و از میان

برادران شرکت کننده رییس، نایب رییس و منشی‌ها انتخاب شدند.

کار کمیته با قرائت صفحات 37 و 39 کتاب مواضع ما آغاز و با بررسی متن کار کمیته (شیعه و

سنی) پیشنهاداتی مطرح شد که مهمترین آن جمله فرق استعماری... بود. که پس از گفت و گوی موافقان و مخالفان و اصلاحاتی که در متن پیشنهادی انجام گرفت به تصویب اکثریت اعضا رسید.

«فرق استعماری در پوشش اسلام از قاعده فوق مستثنی می‌باشند.»

پیشنهاد 2:

در مورد حذف کلمه «ما» در سطر دوم بحث شیعه و سنی مطرح شد و پس از گفت و گوی

موافقان و مخالفان رای‌گیری به عمل آمد و به تصویب نرسید.

پیشنهاد 3:

در مورد اضافه شدن جملات «در چهارچوب ضوابط نظام جمهوری اسلامی ایران» بعد از کلمه

«برشمردیم» پس از بحث رای‌گیری به عمل آمد و به تصویب رسید.

در پایان نسبت به متن مورد بحث و پیشنهاد مصوبه شماره 1 جمعا رای‌گیری به عمل آمد و به

تصویب اعضا رسید.
همچنین علاوه بر متن شیعه و سنی در کتاب مواضع ما که دو سطر آخر صفحه 39 می باشد متن زیر نیز به تصویب رسید که در آخر متن اضافه خواهد شد. متن تصویب شده به قرار زیر است:
«فرق استعماری در پوشش اسلام از قاعده فوق مستثنی می باشند».

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 12

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 742، 607، 787، 470، 685، 700، 472، 55، 52، 628، 913، 463، 704، 914، 646، 752، 690، 406
خلاصه مذاکرات:

جلسه ساعت ابتدا با حضور 11 نفر با قرائت قرآن شروع و پس از رای گیری رییس، نایب رییس و منشیها انتخاب شدند و منشی ابتدا هشت مورد از مواد نظام تعلیم و تربیت را برشمردند. پس از انتخابات، یک بار تمام مسایل مربوط به کمیته مندرج از کتاب مواضع قرائت شد و سپس بررسی جز به جز شروع گردید و به علت اینکه فاصله زمان زیادی از تدوین مقدمه گذشته و در این مدت مسایل مختلفی پیش آمده، مقدمه اصلاح شد.
تا بند (3) در صفحه 42 با تغییراتی مورد تصویب قرار گرفت و در بند (4) چهار نتیجه نهایی اخذ نشده که قرار شد در جلسه بعدی بحث ادامه داشته باشد.

تغییرات

- 1- بند (1) راجع به کلمه آخر حدیث «معه» که آیا هست یا نیست تحقیق شود.
- 2- بند (2) «ان» معنی نشده بود ترجمه آن در جلد اضافه شد.
- 3- بند (ج) را قرار شد صاحب کارت شماره 607 پیش نویس تهیه و به کمیته ارائه دهد تا بحث و رای گیری شود.

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 12

تاریخ: 1362/02/22

خلاصه مذاکرات:

جلسه بعدی پس از تلاوت قرآن بحث درباره بقیه مواضع ادامه یافت.
ماده (4) با اکثریت آرا تصویب شد (با قید کلمه عادلانه پس از کامل)
بند (ج) صفحه 42 چون از لحاظ علمی مورد بحث بود. پیشنهاد صاحب کارت شماره 607 به کمیسیون ارائه خواهد شد.
بند 5، 6 و 7 و بررسی و تصویب گردید.

سپس قسمت رادیو و تلویزیون بررسی و تصویب و به جای «شما ای هنرمندان»، «هنرمندان باید» تصویب و در نتیجه کلمات «آورد» و «برسانند» شد.
در قسمت نقش رادیو و تلویزیون بررسی و تصویب شد. ضمناً برای قسمت انتهای همین قسمت نظر پیشنهادی صاحب کارت شماره 628 همراه گزارش تقدیم می گردد.
در مورد مقدمه انقلاب فرهنگی و ساعت آموزش پیشنهاد صاحب کارت شماره 628 (ضمیمه 2) و صاحب کارت شماره 607 (ضمیمه 3) همراه گزارش تقدیم می گردد.
در مورد مساجد پیشنهاد رسیده از طرف حزب جمهوری اسلامی با حذف کلمات «نه تنها»، «بلکه» و «نیز» و کلمه «بلکه» مورد تصویب اکثریت قرار گرفت. ضمناً ورقه جهت تطبیق متن همراه گزارش ارائه می شود (ضمیمه شماره 4).

ضمیمه 1

رادیو و تلویزیون باید در جهت مقابله با انحصارات خبری استکبار جهانی حرکت کرده و حتی المقدور توطئه های آنها علیه ملت را فاش و خنثی سازد.
نقش ویژه رادیو و تلویزیون _ پاراگراف آخر اضافه شود.

ضمیمه 2

انقلاب فرهنگی

جریان حاکم بر جهان امروز یک جریان الحادی است که بر سراسر دنیای ما حکومت می کند. فرهنگ غرب و شرق دو قطب شرقی و غربی این جریان جهانی را تشکیل می دهند. جهانخواهان برای محکم کردن پایه های استعمار سیاسی و اقتصادی خود به استعمار فرهنگی متوسل می شوند. وقتی مردم یک کشور در نوع خوراک، پوشاک، معماری، شهرسازی، خانه سازی، برنامه درسی،

آموزشی، ورزش، هنر و هر چه از این قبیل است مقلد مستکبران شوند و حتی قالبهای فکر و اندیشه خود را از آنها به عاریت بگیرند؛ جای استکبار جهانخوار در آن کشور محکم می‌شود و این همان بلایی است که جهانخواران در دهه‌های اخیر بر سر کشورهای اسلامی آورده‌اند. رسالت انقلاب اسلامی، آزادی بشریت از اسارت این نظام فرهنگی حاکم بر بشریت امروز به وسیله «فرهنگ وحی» می‌باشد، فرهنگی که مردان تاریخ‌سازی مانند امام خمینی را به جهان بشر عرضه کرده است. بنابراین در انقلاب فرهنگی و سیاست آموزشی رعایت اصول زیر نقش تعیین کننده دارد:

1- همه برنامه طوری...

ضمیمه 3

انقلاب فرهنگی

استقلال فرهنگی از اساسی‌ترین پایه‌های استقلال هر جامعه است و درست به همین دلیل است که جهانخواران برای محکم کردن پایه‌های استعمار سیاسی _ نظامی و یا اقتصادی خود در بسیاری از موارد به استعمار فرهنگی متوسل می‌شوند. جریان فرهنگی حاکم بر جهان امروز چه در بلوک شرق و چه در بلوک غرب يك جريان مادی‌گرایی و الحادی است، و چون انقلاب اسلامی پیروز شده است و به عنوان يك قدرت در دنیا مطرح می‌باشد باید همه توان خود را به کار بریم تا بقایای فرهنگ‌های بیگانه از اسلام و فرهنگ استکبار جهانی را هر چه سریعتر از ذهنیت همه افراد این مملکت بزداييم و با بازگشت به فرهنگ اصیل اسلامی در جهت پایداری و تداوم انقلاب اسلامی اقدام نماییم و به فرهنگی روی آوریم که چنین تحولی عظیم در دنیا ایجاد نموده و شخصیت‌هایی چون امام خمینی مدظله را تربیت نموده است.

فرهنگ ما، هنر، ورزش، آموزش و پرورش، معماری و شهرسازی و خانه‌سازی ما و حتی خوراك و پوشاك ما، همه و همه باید براساس استقلال فرهنگی از بیگانگان و با الهام از فرهنگ اسلام شکل گیرد.

ضمیمه 4

مسجد

مساجد در طول تاریخ اسلام پایگاه مبارزه و قیام و در آستانه پیروزی انقلاب سنگر هدایت و هماهنگی تمامی مبارزات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی بود. پس از پیروزی انقلاب اسلامی برگزاری نمازهای عبادی _ سیاسی جمعه این مکان مقدس را به میعادگاه امت حزب الله و حضور دایمی آنها در صحنه مبدل کرد. بدین ترتیب برای تحقق اهداف انقلاب فرهنگی و شکوفایی فرهنگ اسلامی باید از مساجد نه تنها در تربیت معنوی و اخلاقی جامعه اسلامی، بلکه در تعلیم معارف اسلامی و علوم نیز حداکثر استفاده را به عمل آورد و با برگزاری نمازهای جمعه و جماعت و تشکیل جلسات و گردهمایی‌های مختلف آنجا را به صورت مکانی که جریان پربار و پرثمر انقلاب اسلامی را تداوم می‌بخشد، فعال نگهداشت.

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 13

تاریخ: 1362/02/21

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 609، 130، 111، 711، 475، 531، 442، 751، 250، 386، 767،

437، 464، 477، 311، 443

بهداشت و تندرستی (1)

مصوبه: اصلاحات زیر در متن مواضع پیشنهادی به تصویب رسید:

الف- صفحه 54 قبل از شروع متن مربوطه جمله «از آنجایی که اولویت دادن به بهداشت عمومی عامل حل بیشتر مسائل درمانی خواهد بود» اضافه شود.

ب- صفحه 54 دو خط اول متن مربوطه به صورت «به تاکید و سرمایه‌گذاری بیشتر روی پاکیزگی اماکن و معابر عمومی و ضدعفونی کردن آنها در مواقع لازم» تغییر کرد.

ج- صفحه 54 بعد از خط آخر جمله «در تمام موارد فوق تاکید خاص بر نقاط محروم و روستاها صورت پذیرد» اضافه شود.

د- صفحه 55 خط دوم، بعد از «درمان بیمه‌ای» کلمه «مطلوب» اضافه و همچنین «و» به «تا» تبدیل گردد.

ه- صفحه 55 خط 18، مطلب «نمونه‌هایی از آن را مرکز پژوهش‌های جهاد سازندگی انجام داده است» حذف شود.

و- صفحه 55 خط 20، جمله «پزشك، پزشكيار، پرستار و بهيار» به «تربيت نیروی انسانی مورد نیاز

- کادر پزشکی و پیراپزشکی» تبدیل شود.
- ز- صفحه 55 در پایان متن مطالب زیر اضافه شود:
- «با تاکید به آموزش‌های اسلامی، مبنی بر بالا بردن روحیه ایثار و انفاق و ارج نهادن»
- ح- صفحه 44 در بند 7، بعد از «فوتبال» کلمه «و کوهنوردی» اضافه گردد.
- ط- صفحه 44 در بند 8، بعد از «تیراندازی» کلمه «و شنا» اضافه گردد.
- ی- در پایان، مطلب زیر به عنوان بند دهم اضافه شود:
- 10- به ورزش معلولان در تمام زمینه‌های ممکنه توجه خاص مبذول گردد.

نقش بنیادی خانواده

تاریخ: 1362/02/22

- مصوبه: اصلاحات زیر در متن مواضع پیشنهادی به تصویب رسید:
- الف- صفحه 45 خط دوم متن مربوطه، بعد از «منزه باشد» جمله «و در جهت رشد سجایای اخلاقی و ایجاد مودت ایثار و در نهایت رشد و تعالی انسان حرکت کند» اضافه شود.
- ب- صفحه 46 خط اول، بعد از «متزلزل گردد» جمله «و با توجه به نقش عاطفی و تربیتی زن و نیاز جامعه اسلامی، اولویت اشتغال زنان در امور پزشکی و فرهنگی مورد تاکید قرار گیرد.
- ج- صفحه 46 خط سوم، بعد از «اقدام قانونی» کلمه «و آموزش فرهنگی» اضافه شود.
- د- صفحه 46 خط آخر کلمه «مسیری» به «مسیر فطری» تبدیل شود.

گزارش جلسه کمیسیون 4 کمیته 14

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 466، 510، 461، 498، 487، 509، 511، 901، 488، 619، 418 خلاصه مذاکرات:

کلیه مطالب مندرج در متن مواضع و اصلاحیه مورد تایید قرار گرفت.

- 1- تکیه بر ایجاد اشتغال و از بین بردن بیکاری
- 2- فراهم آوردن شرایط مساعد جهت نیروهای انسانی به مراکز تولید خصوصی (کشاورزی، صنعتی، خدماتی) به طوری که از تراکم نیروهای انسانی در بخش خدمات دولتی کاسته شود.
- 3- تاکید بر بخش اول بهداشت و تندرستی در زمینه پیشگیری از بیماریها
ضمناً اضافه نمودن آن مطلب در قسمت آخر بهداشت و تندرستی به دنبال مطلب «پژوهشهای جهاد سازندگی انجام داده است» که «داروخانه‌ها دولتی شود در غیر این صورت با مشارکت دولت و بخش خصوصی باشد».
- 4- نظارت بیمه شدگان در کیفیت نحوه ارائه درمان
همچنین پیشنهادی «در مورد مشاغل» توسط صاحب کارت شماره 509 ارائه شد که جهت بررسی در کمیسیون عیناً به پیوست می‌باشد (ضمیمه شماره 1).

ضمیمه شماره 1

در مورد مشاغل

داشتن مشاغل مناسب و بهره‌مند بودن، لذا امکانات مادی و معنوی آن شغل در حد متعارف حقی است همگانی و دولت موظف است برای همه آحاد ملت، امکانات شغلی مناسب ایجاد نموده و با برنامه‌ریزی دقیق کشاورزی و صنعت، بویژه صنایع مادر و غیره سرمایه‌گذاری نماید و با اعمال مدیریت صحیح و نظارت دقیق موجبات از بین بردن بیکاری و ایجاد مشاغل را فراهم نماید تا در جمهوری اسلامی هیچ کس به نحوی از انجا مجبور به کار اجباری و یا ترك کار مورد علاقه خود نگردد.

صورت جلسه مصوبات کمیته 15 مواضع

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 698، 727، 734، 37، 699، 717، 126، 211، 388، 951، 613، 807، 731، 104، 184، 128، 121، 938، 937، 162، 833، 465

خلاصه مذاکرات:

- جلسه با حضور 17 عضو و سه نفر ناظر تشکیل گردید. پس از تلاوت کلام الله مجید برای انتخاب هیات ریسه رای گیری به عمل آمد و در نتیجه رییس، نایب رییس و منشیان به اتفاق آرا انتخاب گردیدند.
- پس از انتخاب هیات ریسه، کمیته 15 کار خود را در رابطه با وظایف تعیین شده شروع نمود و در

موارد زیر وارد بحث شد:

ابتدا در مورد گنجاندن موضوع اطلاعات و سیاست اطلاعاتی در مواضع بحث شد و پس از توضیح چند نفر از برادران مساله قرار دادن مبحث اطلاعات و لزوم آن در مواضع به رای گذارده شد و با اکثریت آرا تصویب گردید. سپس بحث سیاست دفاعی مطرح گردید و تعداد زیادی از برادران در مورد سیاست ابرقدرتها و همسایگان کشورمان بیاناتی را ایراد کردند و لزوم اتخاذ سیاست دفاعی در جهت اصول کلی نه شرقی نه غربی را برای مقابله با تهاجم خارجی بیان نمودند. پیشنهاد یکی از برادران در خصوص گنجاندن موضوع مستضعفان و مظلومان به طور کلی مورد تصویب قرار نگرفت. همچنین پیشنهاد دیگری که مربوط به (سراسر جهان و کشور) به جای عبادت «مردم...» مورد تصویب قرار نگرفت. پس از مذاکرات مفصل به طور کلی مقدمه صفحه 52 مواضع با سه بند اضافه شده به شرح زیر مورد تصویب اکثریت قاطع قرار گرفت.

سیاست دفاعی و حفظ امنیت داخلی

پاسداری از انقلاب اسلامی و مردم و کشور و حفظ افراد در برابر تجاوزهای خارجی یا داخلی از مهمترین وظایف دولت و مردم است. در ایفای این وظیفه خطیر به امور زیر اهمیت داده می‌شود:

- 1- تقویت بنیه دفاعی از طریق خودکفایی در امر تسلیحات و بالا بردن آمادگی رزمی عمومی
- 2- تمرکز و هماهنگی اطلاعات
- 3- آموزشهای عقیدتی _ سیاسی برای کلیه نیروهای نظامی، انتظامی و اطلاعاتی

موارد سه گانه بالا به دنبال مقدمه سیاست دفاعی و حفظ امنیت داخلی مورد بحث و بررسی قرار گرفت و با اکثریت آرا تصویب شد.

صورت جلسه مصوبات کمیته 15 مواضع

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 698، 727، 734، 37، 699، 717، 126، 211، 388، 951، 613، 807، 661، 731، 104، 184، 128، 121، 938، 937، 162، 833، 465

جلسه بعد از ظهر کمیته مواضع با حضور اعضا تشکیل گردید. ابتدا کلام الله مجید قرائت شد. پس از آن جلسه وارد بحث گردید. در مرحله اول پیشنهادات رسیده به کمیته مورد بررسی قرار گرفت و تصویب نشد. سپس موضوع تغییرات صفحه 3 فرم 4 در مورد لزوم تمرکز اطلاعات به بحث گذارده شد که با توجه به پیشنهادات داده شده سرانجام به شرح زیر تصویب شد:

لزوم تمرکز اطلاعات

اهمیت امنیت اجتماعی، دفاع از دستاوردهای انقلاب اسلامی، حفظ نظم، پاسداری از حریم قانون و مقابله با توطئه‌های جاسوسی بیگانه ایجاب می‌کند که تشکیلاتی زیر نظر ولایت فقیه جهت دریافت، تنظیم و هماهنگ کردن اطلاعات مربوط به کمیته منابع اطلاعاتی کشور از قبیل نظامی، انتظامی، سیاسی، امنیتی و پیگیری و بهره‌برداری از آن به وجود آید. بنا به مصوبه بالا (لزوم تمرکز اطلاعات) صفحه 3، بند 4 فرم پیشنهادی کنگره اصلاحات و اضافاتی به شرح صفحه 3 به عمل آمد.

1- در سطر اول پس از کلمه «انقلاب» کلمه «اسلامی» اضافه گردید.
2- در سطر دوم پس از «حریم قانون»، جمله «و مقابله با توطئه‌های جاسوسی بیگانه» اضافه گردید.

3- در سطر دوم پس از «تشکیلاتی»، جمله «زیر نظر ولایت فقیه» اضافه گردید.

4- در سطر سوم کلمه «اعم» به «از قبیل» تغییر پیدا کرد.

5- در سطر چهارم پس از کلمه «سیاسی» کلمه «امنیتی» اضافه گردید.

سپس در خصوص مساله اهمیت آموزش اسلامی و سیاسی برای نهادهای نظامی و انتظامی (صفحه 54 مواضع) جلسه وارد بحث شد و چون در ارتباط با مصوبه بند 3 از امور (سیاست دفاعی و حفظ امنیت داخلی) می‌باشد با اصلاحاتی به شرح زیر و با اکثریت مطلق مورد تصویب قرار گرفت.

اهمیت آموزش اسلامی و سیاسی برای این نهادها

ایمان و آگاهی و آراستگی به فضیلت و تقوا برای کسانی که در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ارتش جمهوری اسلامی، پلیس قضایی، شهربانی، ژاندارمری و کمیته‌های انقلاب اسلامی انجام وظیفه می‌کنند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این نیروها سلاح در دست دارند و اگر به صلاح و ایمان تقوی و فضیلت مجهز نباشند، ممکن است پر آسیب باشند. بنابراین وظیفه ماست که برای آنها امکانات کافی معنوی و فضیلتی و رشد بینش سیاسی و اجتماعی فراهم آوریم. واحدهای

«عقیدتی _ سیاسی» در این نهادها که بهتر است، «واحد عقیدتی _ سیاسی» نامیده شود، مسوولیت این وظیفه خطیر را بر عهده گرفته‌اند و باید با آنها همکاری شود تا هر چه بهتر از عهده این مهم برآیند.

بنابراین فصل بالا، جمله «سیاسی _ ایدئولوژی» و «ایدئولوژی _ عقیدتی _ سیاسی» به «عقیدتی _ سیاسی» تغییر یافت و همچنین از «و به صورت چشمه آب زلال...» تا آخر حذف گردید و آخر فصل به «این مهم برآیند» ختم می‌شود.

کل مصوبات کمیته 15

1- لزوم قرار دادن مبحث «لزوم تمرکز اطلاعات» در مواضع با اکثریت آرا به تصویب رسید.

2- مقدمه صفحه 52 مواضع با سه بند اضافی به شرح زیر و با اکثریت قاطع تصویب قرار شد:

سیاست دفاعی و حفظ امنیت دفاعی

پاسداری از انقلاب اسلامی، مردم، کشور و حفظ حقوق افراد در برابر تجاوزهای خارجی یا داخلی از مهمترین وظائف دولت و مردم است. در ایفای این وظیفه خطیر به امور زیر اهمیت داده می‌شود:

1- تقویت بنیه دفاعی از طریق خودکفایی در امر تسلیحات و بالا بردن آمادگی رزمی عمومی

2- تمرکز هماهنگی اطلاعات

3- آموزشهای عقیدتی _ سیاسی برای کلیه نیروهای نظامی، انتظامی و اطلاعاتی

3- سپس تغییرات صفحه 3، فرم 4 در مورد لزوم تمرکز اطلاعات به شرح زیر با اکثریت مطلق به

تصویب رسید:

لزوم تمرکز اطلاعات

اهمیت امنیت اجتماعی، دفاع از دستاوردهای انقلاب اسلامی، حفظ نظم، پاسداری از حریم قانون و مقابله با توطئه‌های جاسوسی بیگانه ایجاب می‌کند که تشکیلاتی زیر نظر ولایت فقیه جهت دریافت، تنظیم و هماهنگ کردن اطلاعات مربوط به کلیه منابع اطلاعاتی کشور از قبیل نظامی، انتظامی، سیاسی، امنیتی و پیگیری و بهره‌برداری از آن به وجود آید.

4- نظر به اینکه اهمیت آموزش... (صفحه 54) مواضع با مصوبه بند 3 سیاست دفاعی و... ارتباط

دارد، لذا بررسی و با اصلاحاتی به شرح زیر تصویب شد:

ایمان و آگاهی و آراستگی به فضیلت و تقوا برای کسانی که در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی،

ارتش جمهوری اسلامی، پلیس قضایی، شهربانی، ژاندارمری و کمیته‌های انقلاب اسلامی انجام وظیفه می‌کنند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این نیروها سلاح در دست دارند و اگر به صلاح ایمان و تقوی و فضیلت نباشند ممکن است پر آسیب بار آیند. بنابراین وظیفه ماست که برای آنها امکانات کافی خودسازی معنوی و فضیلتی و رشد بینش سیاسی و اجتماعی فراهم آوریم.

واحد‌های «سیاسی _ عقیدتی» این نهادها که بهتر است، «واحد عقیدتی _ سیاسی» نامیده

شود، مسوولیت این وظیفه خطیر را بر عهده گرفته‌اند و باید با آنها همفکری شود تا هر چه بهتر از عهده مهم برآیند.

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 16

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 221، 115، 680، 220، 223، 82، 277، 312

خلاصه مذاکرات:

جلسه هیچ با حضور اعضا تشکیل گردید و مذاکرات و تصمیمات زیر اتخاذ گردید.

1- ابتدا آیاتی از کلام الله مجید تلاوت شد.

2- انتخاب هیات ریسه کمیته به عمل آمد و هیات ریسه انتخاب شدند.

3- در موضوع آموزش همگانی رزمی عمومی، از صفحه 52 مواضع «همه کسانی که می‌توانند سلاح بر دست...» به صورت عبارت «همه کسانی که توان و صلاحیت سلاح به دست گرفتن را دارند اعم از...» اصلاح شود.

4- در موضوع تعاون صفحه 59 مواضع، قید شود که همه سهامداران باید مساوی السهم باشند

که با روح تعاونی مطروح شده منافات نداشته باشد.

5- اصلاحیه منشأ مالکیت (سطر 19، صفحه 63) کلمه «اسلامی» به «حکومت» اضافه شود و در

آخر منشأ مالکیت (سطر 21، صفحه 63) کتاب مواضع این جمله اضافه شود «مگر معادن کوچک که ملك اشخاص قرار گیرد».

6- اموال عمومی صفحه 63 مواضع سطر قبل از قانون اساسی، این تفکیک رعایت گردد: ارث بدون

وارث و اموال مجهول المالک و مالیات‌هایی که اسلام مقرر کرده (مانند خمس و زکات) از اموال ولی فقیه است که با اموال حکومت اسلامی فرق دارد.

7- در مورد بند 2 مالکیت شخصی 64 رای گیری شد و آقایان: ارسنجانلی، فاضل هرنندی، کریمی نوری و عباس زارع مخالف بند و بقیه اشخاص که اکثریت داشتند موافق بودند و تصویب گردید.

8- در زیر تعریف اصل 44، صفحه 65 سطر 26 قبل از کلمه «در» کلمه «فقط» و در سطر 27 بعد از کلمه «نیست» کلمه «بلکه» و بعد از کلمه «کار» کلمه «نیز» اضافه شده است که به این ترتیب تصحیح می‌گردد «بخش غیردولتی هم فقط در اختیار سرمایه‌داران نیست، بلکه در اختیار دارندگان نیروی کار نیز هست».

9- در اصلاحیه حیات صفحه 4، سطر 15 بعد از جمله «مالک اصلی است» اضافه شود «در صورتی که ولی فقیه دولت را مالک بدانند». سطر 17 نیز اضافه شود «تخلف از قرارداد با کارفرما خلاف شرع است».

10- در بحث سوددهی سرمایه، صفحه 70، سطر 10 قبل از کلمه «قبول خطر» کلمه «سرمایه در گسترش کار خدماتی «یا» اضافه شود و نیز در سطر 11 بعد از کلمه «جاری» کلمه «خود» حذف گردد.

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 18

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان شماره کارتهای: 480، 643، 449، 954، 714، 146، 459، 460، 456، 454، 618، 726، 412، 702

88

خلاصه مذاکرات:

نظام اقتصادی (1)

الف- صفحه 59 و 60 مواضع

1- در مورد تعریف علم اقتصاد و روابط و مناسبات اقتصادی و اقتصاد توصیفی و تکلیفی بحث و

تبادل نظر به عمل آمد و مورد تایید قرار گرفت.

2- در مورد نظام اقتصادی و ارزش مصرف و ارزش مبادله بحث و بررسی به عمل آمد و مورد تایید قرار گرفت.

3- مبحث تولید و خدمات و منشا ارزش مصرف مطرح و به تایید رسید.

ب - صفحه 80 مواضع

مبحث تورم مطرح و عنوان شد که تعریف جامعی از تورم ارائه نشده و عوامل مطرح شده و نحوه

مهار نمودن و علاج آن ناقص می‌باشد و پیشنهادات زیر به تصویب رسید:

1- تعریف تورم:

تورم بیماری اقتصادی است که ناشی از افزایش حجم پول در گردش و کمبود کالا در جامعه می‌باشد.

2- علل و عوامل تورم:

سیستم پولی و مالی کشور و حجم پول در گردش

سیستم اقتصاد ربوی

بیکاری و عدم فرصت اشتغال

تنوع‌طلبی و ناهماهنگی مصرف و امکانات موجود

مشاغل کاذب و واسطه‌گری‌ها و بیکاری‌های پنهان

اتکا کشور به اقتصاد تک محصولی

احتکار و قاچاق و گرانی

فشارهای سیاسی جهان و تحریم اقتصادی توسط استکبار جهانی و عوامل داخلی آنها

عدم توجه کافی به کشاورزی و صنایع دستی

3- راههای علاج تورم:

1- جایگزین نمودن سرمایه‌هایی که در راه خرید و فروش و واسطه‌گری به کار می‌رود در راه تولید صنعتی و کشاورزی

2- گسترش فرهنگ اسلامی (ایثار، تقرب به خدا و...) و جلوگیری از افزون‌طلبی، سودپرستی،

اسراف و تبذیر به وسیله وسایل ارتباط جمعی

3- آرایه امکانات و ابزار تولید به بیکاران موجود در جامعه و افزایش روحیه تلاش و کار در جامعه

- 4- صدور تولیدات داخلی و تحویلی ارز به جای نفت
- 5- روشن شدن وضع مالکیت و حدود و ثغور آن
- 6- ایجاد روحیه اطمینان جهت تشویق سرمایه گذاری در امر تولید

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 19

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 725، 353، 636، 431، 84، 139، 402، 497، 496، 927، 680، 292، 54، 194، 304، 944، 189، 113

خلاصه مذاکرات:

- جلسه با قرائت آیاتی چند از کلام الله مجید آغاز شد، سپس انتخابات هیات ریسه انجام شد که رییس و نایب رییس منشیها انتخاب شدند. سپس جلسه وارد بحث شد:
- پیشنهاد شد که کل موضوعات مزبور از کتاب مواضع ما ابتدا قرائت و سپس پیرامون نظام آن گفت و گو شود. این پیشنهاد مورد تایید قرار گرفت. موضوعات قرائت شد و در بعضی از موارد آن پیشنهادات زیر مطرح گردید و به تصویب اکثریت رسید.
- 1- پیشنهاد تهیه مبنای فقهی از آیات و روایات برای موضوعات اقتصادی مواضع ما
 - 2- پیشنهاد تنظیم الگوی مصرف در نظام جمهوری اسلامی
 - 3- اضافه کردن عبارت برنامه‌های ارشادی بعد از برنامه‌های مالیاتی در بخش مبارزه با اسراف
- صفحه 78

گزارش جلسه بعدازظهر کمیسیون 4، کمیته 19

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 725، 353، 636، 431، 84، 139، 402، 497، 496، 927، 680، 292، 54، 194، 304، 944، 189، 113

خلاصه مذاکرات:

- پس از قرائت آیاتی از قرآن کریم بخش بازرگانی در صفحات 78 و 79 کتاب مواضع قرائت و مورد بحث و بررسی واقع شد.
- 1- مقدمه‌ای تعریفی بر بازرگانی نوشته شود که هیچ يك از متنهای پیشنهادی مورد تصویب قرار نگرفت در حالی که اصل ضرورت این مقدمه تصویب شد.
 - 2- متن مربوط به قسمت بازرگانی خارجی در صفحه 78 و 79 بدین نحو اصلاح شود (از وسط خط دوم): «موسسات خصوصی یا تعاونی می‌توانند با نظارت دولت در مراحل مختلف»
- مصوبه:

کشاورزی و دامداری

سرزمین ما برای رسیدن هر چه سریعتر به خودکفایی تا حد صادرات در مواد غذایی آماده است خلاصه نظر ما در این زمینه چنین است:

- الف- طبق بررسیهایی که به عمل آمده در کشور ما صدها هزار هکتار زمین آماده برای زراعت دیم و یا زراعت آبی وجود دارد که کشت نمی‌شود. این زمینها باید در اختیار کسانی که روی آن کار می‌کنند و یا حاضر به سرمایه گذاری روی زمین هستند و یا بر اساس یکی از عقود شرعی (مزارعه) قرار داده شود. حد مالکیت را قانون تعیین می‌نماید.
- ب- در کشاورزی ما، فرآورده‌های زیر در جهت نیل به خودکفایی با توجه به سیاست اقتصادی دارای اهمیت و الویت هستند:
 - 1- تولیدات مواد غذایی: گندم، برنج، حبوبات
 - 2- تولیدات علوفه‌ای: جو، ذرت، یونجه
 - 3- تولیدات مواد صنعتی و کارخانه‌ای، چغندر قند، نیشکر، دانه‌های روغنی: پنبه، سویا، چوب
- ج- با بررسی‌هایی که به عمل آمده بیشترین محصول گندم از زمین‌های دیم برداشت می‌شود. دولت باید روشهایی را اتخاذ نماید تا از طریق قرار دادن ابزار، آموزش، اصلاح بذر، شخم و سایر مواردی که از طریق تحقیقات به دست می‌آید و آرایه آن به کشاورزان میزان برداشت در هر هکتار دیم را افزایش داده تا بتوان از زمین‌های آبی برای سایر محصولات کشاورزی استفاده نمود.
- د- زمینه افزایش علوفه‌های دیمی در مراتع گسترده ما فراوان است. در جهت احیا مراتع مخصوصا با کشت علوفه‌هایی از خانواده اسفناجی می‌توان بر بازده مراتع طبیعی افزود و امکان رشد دامداری سنتی را بالا برد و حتی از این علوفه‌ها برای دامداری صنعتی‌تر استفاده کرد. با اصلاح بذر یونجه

می‌توان از یونجه‌زارهای آبی در نقاط مختلف کشور محصول زیادی به دست آورد.
ه- دامداری در دو شکل سنتی و صنعتی آن باید گسترش یابد. بخصوص رشد دامداری سنتی در روستاها که اثر زیادی بر خودکفایی تولیدات دامی کشور ما دارد.
و- در برنامه اقتصاد کشاورزی باید با استفاده از همه مقدرات خدمات کشاورزی از قبیل: تعمیر ماشین آلات و ابزار، توزیع به موقع (بذر، کود، سم) مبارزه با آفات، واکسن زدن (واکسیناسیون) و خدمات بهداشتی، کمک به شخم، داشت و برداشت و آموزش فنی و نظایر اینها به سرتاسر مناطق زراعی ارایه گردد.

ز- تضمین خرید محصولات کشاورزی با توجه به سیاستهای کاشت و استاندارد تولید باید مورد توجه قرار گیرد و توسط سازمانهای مربوطه بدون واسطه خریداری گردد که این امر از عوامل موثر در اطمینان کشاورزان و رشد کشاورزی و دامداری است.

ج- در زمینه کشاورزی و دامداری باید با استفاده موکد از راههایی که در قانون اساسی آمده مساله مالکیت زمین و ماشین آلات به صورتی درآید که هر کشاورز و دامدار برای خود کار کند، نه برای دیگری و تعاونیهای کشاورزی و دامداری راه حل موثری برای تامین این منظور هستند.
ط- جنگلها جز اموال عمومی محسوب می‌شوند و سیاست احیا، توسعه، بهره برداری و حفظ و حراست به منظور تامین چوب مورد نیاز کشور و افزایش فضای سبز باید مورد توجه قرار گیرد.

شیلات و آبزیان:

الف- یکی از منابع اساسی تهیه مواد پروتئینی مورد نیاز کشور خلیج فارس، دریای عمان، بحر خزر و رودخانه‌های داخلی کشور می‌باشند. ضروری است برای کاهش واردات مواد پروتئینی و افزایش تولید محصولات دریایی، صید آبزیان اعم از سنتی یا صنعتی مورد حمایت فعال دولت قرار گیرد و در این رابطه برای بالا بردن سطح زندگی و افزایش درآمد صیادان حاشیه دریاها جنوب و شمال، به احداث راه و سردخانه‌ها، تونل‌های انجماد، تهیه وسایل صید، وسایل حمل و نقل و تضمین خرید صید صیادان به قیمت عادلانه و رساندن محصولات خریداری به بازار مصرف بدون هر گونه واسطه توسط سازمانهای مسوول، اقدامات موثر به عمل آورد و این اقدام می‌تواند به صورت تشکیل تعاونی‌های تولید توسط صیادان مورد حمایت و پشتیبانی قرار گیرد.

ب- در زمینه صید صنعتی شیلات کشور لازم است با تهیه ناوگان صیادی از طریق دریاها جنوب و آزاد نسبت به افزایش صید انبوه و به کارگیری نیروهای محلی آموزش آنها در جهت افزایش اشتغال و تامین پروتئین کافی و بهره‌گیری از منابع خدادادی یاد شده امکانات لازم را تدارک و تامین نماید.

ج- شیلات کشور برای تامین مواد پودری مورد نیاز صنعت دامداری و دامپروری کشور ضروری است کارخانجات تبدیل آبزیان غیرماکول و غیرمرغوب را در مراکز بندری و صیدگاهها فراهم نماید.

د- شیلات لازم است نسبت به تکثیر و پرورش لار و آبزیان برای جلوگیری از انهدام نسل آنها در آبهای کشور با توجه به صید صیادان و حفظ این منبع خدادادی که موثر در اقتصاد کشور است اقدامات ضروری را به عمل آورد.

گزارش جلسه اول کمیسیون 4، کمیته 21

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 519، 524، 528، 228، 828، 521

خلاصه مذاکرات:

ابتدا پس از تلاوت قرآن کریم متن صنعت از کتاب مواضع مطرح شد. سپس پیرامون آن به شرح زیر تبادل نظر گردید:

در مورد وضعیت صنعت که متن مذکور مناسب و خوب است. تفکیک صنایع، نوع مالکیت صنایع کوچک مشخص شود و خط 30، صفحه 75 کتاب مواضع از جمله شبکه خودکفایی به بعد مورد انتقاد واقع شد که مقرر گردید موارد زیر در جلسه بعد به رای‌گیری گذاشته شود:

ایجاد رابطه بین صنعت و مراکز تحقیقاتی علمی، تشویق بخش خصوصی در ایجاد صنایع سبک، بالا بردن دانش فنی کارگران و کشاورزان.

مصوبه:

1- تصویب شد که خط 30، صفحه 75 بحث صنعت بعد از کلمه «عمل شود» جملات بعدی به شرح زیر تغییر یابد «شبكة خودکفایی تولید داخلی در کلیه بخشهای صنعت از طریق اعمال موارد زیر چنان تکمیل گردد که به وابستگی ما به خارج پایان داده و زمینه استقلال کشور را فراهم نماید.»

2- ایجاد رابطه بین بخشهای صنعتی با مراکز علمی و تحقیقاتی

3- تشویق و هدایت بخش تعاونی و خصوصی در ایجاد و توسعه صنایع سبک مورد نیاز متکی به

منابع داخلی

- 4- در اولویت قرار دادن صنایع کشاورزی جهت رشد تولیدات غذایی و دامی
- 5- ایجاد مراکز آموزش جهت بالا بردن دانش فنی در کلیه زمینه‌های صنعتی و حمایت از مبتکران و مخترعان
- 6- ایجاد و گسترش صنایع زیربنایی و نظم فولاد، پتروشیمی، فلزات سنگین با در نظر گرفتن نیازهای صنایع داخلی کشور
- 7- تنظیم سیاست واردات صنعتی کشور به نحوی که موارد فوق را تحقق بخشد

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 22

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 645، 167، 164، 192، 207، 204، 179، 197، 181، 171
خلاصه مذاکرات:

اولین نشست:

در مورد خدمات بحث گردید و اشکالاتی مطرح شد که به علت نبودن وقت روی آنها بحث نگردید
این اشکالات عبارتند از:

- 1- آیا باید واژه‌ها و عناوین تعریف شود یا نه؟
- 2- جایگاه خدمات در جمهوری اسلامی کجاست؟
- 3- چند درصد خدمات باید خصوصی و ملی باشد و چند درصد دولتی؟
- 4- نحوه رساندن خدمات چگونه است؟

دومین نشست:

در این نشست تعریف مسکن از روی کتاب خوانده شد و در اولین سطر آن کلمه «اساس» به دلیل اینکه ممکن است با کلمه «زیربنا» مترادف باشد به «اولیه و ضروری هر انسان» تغییر گردید و در سطر دوم کلمه «پسران و دختران جوان» حذف گردید.

سومین نشست:

بند (1) بخش مسکن به این صورت تصویب شد: «زمین بایستی از حالت يك تجارت سودآور خارج شده و حتی الامکان به صورت رایگان و فقط با پرداخت مبلغ لازم...»
بند (2) وام مسکن متناسب با امکانات فرد و بدون هیچ گونه بهره و...
بند (3) در این بند تصویب شد که کلمه «مصلح» بعد از «لوازم ساختمانی» آورده شود.
بند (4) در سطر سوم این بند تصویب شد که کلمه «خوب» در مورد سواحل به کلمه «مناسب» تغییر یابد، به این صورت «زمینهای ساحلی مناسب».
در ضمن بند زیر اضافه شد:
بند (5) «در جهت تولید مصالح ساختمانی مناسب اقدامات همه جانبه‌ای مبذول شود.»

گزارش جلسه صبح کمیسیون 4، کمیته 22

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان شماره کارتهای: 631، 777، 326، 959، 118، 529، 372، 377، 501، 213
خلاصه مذاکرات:

موضوع: هدفهای سیاستهای خارجی

ماده (1) حفظ استقلال و تمامیت ارضی ایران که بخش آزاد شده‌ای از سرزمین اسلام است؛
پیشنهادات:

- 1- کلمه استقلال که در این بند آورده باید مقداری باز شود تا مشخص گردد منظور چیست.
- 2- سرزمینهای اسلام به جای سرزمین اسلام نوشته شود.
نتیجه: ماده (1) بدون هیچ گونه تغییری تصویب شد.
- ماده (2) دور کردن خطر حمله از مرزهای کشور و منطقه
پیشنهادات:

1- دور کردن خطر حمله در ماده مذکور باید حدودش مشخص شود. یعنی این دور کردن به چه قیمتی باشد.

نتیجه: این ماده تصویب نشد.

ماده (3) خارج شدن جهان اسلام از دسته بندیهای نظامی شرق و غرب و مبدل شدن آنها به يك قدرت بزرگ و مستقل

پیشنهادات:

- 1- «کمک به خارج شدن جهان اسلام...» بهتر است کلمه «کمک» را به اول جمله اضافه کنیم.
 - 2- «خارج شدن جهان از دسته بندیهای نظامی، سیاسی، اقتصادی و...» بهتر است از اینکه کلمه «نظامی» تنها باشد.
 - 3- بهتر است که به این صورت تغییر کند: «کمک به خارج شدن جهان اسلام از دسته بندیهای نظامی، سیاسی، اقتصادی».
- نتیجه: این ماده بدون هیچ تغییری به تصویب رسید.
- ماده (4) آزاد کردن مسلمانان جهان و سرزمینهای آنها از سلطه بیگانگان مخصوصاً آزاد کردن فلسطین اشغالی و افغانستان

مصوبه:

ماده 4 بدین صورت اصلاح شد: «آزاد کردن مسلمانان جهان و سرزمینهای اسلامی از سلطه بیگانگان مخصوصاً آزاد کردن ملت مسلمان عراق و سرزمین فلسطین اشغالی و افغانستان.»

سایر مواد به همان صورت قبلی تصویب شد.

مصوبه پیشنهادی خود کمیته:

- 1- «تلاش در جهت تحقق حزب جهانی مستضعفان براساس معیارهای اسلامی» اصلاحیه بند بالا: «تلاش در جهت تحقق حزب جهانی مستضعفان».
- 2- مبارزه مستمر با نژادپرستی تا محو کامل آن و اصالت دادن به ارزشهای اسلامی

پیشنهادات:

- 1- نام کشور عراق قبل از فلسطین آورده شود.
- 2- «آزاد کردن فلسطین بعد از عراق» در این ماده آورده شود.
- 3- «آزاد کردن ملت مسلمان عراق و سرزمین فلسطین اشغالی و افغانستان» بهتر است.

مصوبه:

آزاد کردن مسلمانان جهان و سرزمینهای اسلامی از سلطه بیگانگان مخصوصاً آزاد کردن ملت مسلمان عراق و سرزمین فلسطین اشغالی و افغانستان.

وحدت فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و دفاعی همه مسلمانان با حفظ حقوق مساوی برای همه بی آنکه هیچ گروه یا ملتی بر دیگران مسلط شود.

پیشنهادات:

وحدت فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، حفظ قوانین اسلامی... بهتر است.

نتیجه: ماده (5) بدون هیچ تغییری با موافقت تمامی اعضا به تصویب رسید.

ماده (6) آزادی همه مستضعفان جهان از سلطه مستکبران

پیشنهادات:

نتیجه: ماده (6) بدون هیچ تغییری با موافقت تمامی اعضا به تصویب رسید.

ماده (7) داشتن مناسبات سالم اقتصادی، فرهنگی با دیگران با حفظ کامل خط مبارزه با استکبار

پیشنهادات:

- 1- چون این اصل قابل توجیه کردن است «با حفظ استقلال» به این بند اضافه شود.
 - 2- «با حفظ کلیه موازین اسلامی» به این ماده اضافه گردد.
- نتیجه: این ماده به تصویب رسید.

گزارش جلسه مواضع کمیسیون 4، کمیته 23

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان شماره کارتهای: 631، 777، 326، 959، 118، 529، 372، 377، 501، 213

موضوع: هدفهای سیاستهای خارجی

جلسه پس از تلاوت قرآن آغاز و ادامه بحث قبل دنبال شد.

ماده (8) ارتباط فکری با ملتها در سراسر جهان به منظور نشر دعوت رهایی بخش اسلام.

پیشنهادات:

نتیجه: این ماده به تصویب تمامی اعضا رسید.

ماده (9) اولویت دادن به گسترش روابط اقتصادی و فنی با کشورهای کوچک صنعتی و فنی، با تاکید بر حرکت سریع به سوی خودکفایی صنعتی و فنی

پیشنهادات:

- 1- «با کشورهای کوچک» لازم نیست و باید به «کشورهای مستقل صنعتی» تبدیل شود.

2- به جای «کشورهای کوچک»، «کشورهای جهان سوم» نوشته شود.
3- به جای «کشورهای کوچک»، «کشورهای در حال توسعه» نوشته شود.
نتیجه: این ماده با جا دادن پیشنهاد شماره 3 در متن تصویب شد.
ماده (10) کمک به جنبشهای آزادیبخش مستقل در سراسر جهان با دادن اولویت کامل به نهضت‌های اصیل اسلامی

پیشنهادات:

1- به جنبشهای آزادیبخش بیشتر باید کمک فرهنگی کرد.
2- به جنبشهای آزادیبخش اگر کمکهای معنوی شود اثرش کمتر از کمکهای مادی نیست.
نتیجه: خود بند (10) با رای مثبت همه اعضا به تصویب رسید.
ماده (11) صدور انقلاب اسلامی از راه تلاش برای ساختن هر چه کاملتر الگوی داخلی و معرفی آن به مسلمانان و همه مردم جهان و از راه عمل به اصول یاد شده، مخصوصاً اصل دهم و جهانی کردن انقلاب اسلامی دور از هر نوع شائبه سلطه طلبی انقلابیون ایران بر دیگران.

پیشنهادات:

1- «صدور انقلاب با مطرح کردن نقش رهبریت» بهتر است یعنی «نقش رهبریت» اضافه شود.
2- «صدور انقلاب اسلامی از راه تلاش در راه آگاهی دادن» بهتر است.
نتیجه: بند (11) با 10 رای موافق تصویب گردید.
ماده (12) مبارزه بی امان با سیاستهای سلطه‌گر و بلوک بندیهای نظامی و اقتصادی که این سیاستها به وجود آورده‌اند و تلاش برای جلوگیری از جنگهای محدود و منطقه‌ای که به صورت تاکتیک عمومی ابرقدرتها و گولهای نظامی و اقتصادی درآمده است.

پیشنهادات:

نتیجه: ماده بالا با اکثریت آرا به تصویب رسید.
ماده (13) کمک به کاهش مسابقه تسلیحاتی جهان در حد مقدور

پیشنهادات:

1- کمک به کاهش مسابقه تسلیحاتی يك کلمه غریب‌رایانه است یعنی لازم است کلمه «کاهش» به همراه «نابودی ابرقدرتها» مطرح شود.
نتیجه: ماده (13) بدون هیچ تغییری به تصویب رسید.
ماده (14) تلاش برای جلوگیری از بروز جنگ جهانی که به هر حال برای همه مردم دنیا خانمانسوز خواهد بود، با تاکید بر این اصل، تلاش برای جهانی شدن انقلاب اسلامی و گسترش عدل اقتصادی و اجتماعی از بهترین و موثرترین راه‌های ممکن در راه این هدف است.

پیشنهادات:

1- بهتر است به جای «عدل» در این ماده کلمه «قسط» گذاشته شود.
نتیجه: ماده (14) بدون هیچ تغییری به تصویب رسید.
ماده‌های زیر جز ماده‌های پیشنهادی تصویبی این کمیته است:
1- تلاش در جهت تحقق حزب جهانی مستضعفان بر اساس معیارهای اسلامی، (این ماده بدون ذکر «بر اساس معیارهای اسلامی» تصویب شد).
2- مبارزه بی امان و پیگیر جهت رهایی قدس عزیز و حرمین شریفین و نابودی تفکر صهیونیستی در جهان
3- مبارزه مستمر با نژادپرستی تا محو کامل آن و اصالت دادن به ارزشهای اسلامی

گزارش جلسه صبح کمیسیون 4، کمیته 24

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 282، 678، 295، 285، 286، 281، 293، 283، 785، 287، 299، 793، 287، 791، 298، 3

خلاصه مذاکرات:

اولین جلسه کمیته 24 از کمیسیون 4، با تلاوت آیاتی از قرآن مجید آغاز شد. سپس در مورد هیات ریسه رای گیری به عمل آمده و رییس، نایب رییس و منشیان انتخاب گردیدند.
پس از آن بحث و تبادل نظر در زمینه مبحث ملیتها و فرهنگها از مواضع ما آغاز گردید. و پس از صحبت‌های گوناگون پیرامون کلیت این مبحث و بخصوص واژه و عبارت «عقیدتی و اسلامی» و برداشتن واژه «عقیدتی» از عبارت و اینکه «اسلامی» خود جامع می‌باشد، مبحث فوق به استثنای پاراگراف آخر، به همین صورتی که هست مورد تایید اعضای کمیته قرار گرفت.

همچنین پاراگراف آخر مبحث ملیتها و فرهنگها به صورت زیر پیشنهاد گردید:
حزب جمهوری اسلامی روی این وحدت سخت تکیه دارد و هم اکنون برادران و خواهران بلوچ، ترک، ترکمن، عرب، فارس، لر و مانند اینان در این تشکیلات... بنابراین اولاً واژه «فارس» اضافه و به جای «آذربایجان»، «ترک» و ترتیب نگارش آنها نیز به ترتیب الفبا قرار گرفت.

گزارش جلسه دوم کمیسیون 4، کمیته 24

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 282، 678، 295، 285، 286، 281، 293، 283، 785، 287، 299، 793، 287، 791، 3، 298

خلاصه مذاکرات:

دومین جلسه کمیسیون 4، کمیته 24 بعد از ظهر روز 1362/02/22 با حضور اکثریت اعضا تشکیل و در دنباله بحثهای جلسه صبح در زمینه مواضع ما در رابطه با کشورهای اسلامی بحث و تبادل نظر گردید.

در مبحث مواضع ما در رابطه با کشورهای اسلامی بند (4) به صورت زیر مورد تصویب کمیته قرار گرفت:

بند (4) رابطه ما با دولتهای نوع دوم رابطه حسنه است و با آنها خواستار گسترش روابط با داشتن مواضع سیاسی جهانی مشترک که با مصالح اسلام و مسلمانان مغایر نباشد هستیم، به شرط آنکه جنبشهای اسلامی اصیل در کشور آنها آزاد باشد و به هیچ عنوان سرکوب نشود.
بند (5) تلاش در جهت ایجاد سازمان بین المللی فرهنگ و هنر اسلامی و سازمان خبری مشترک اسلامی بین کشورهای دسته اول و دوم.
بقیه فصل مذکور به صورت موجود مورد تایید مجدد قرار گرفت.

گزارش جلسه سوم کمیسیون 4، کمیته 24

تاریخ: 1362/02/23

خلاصه مذاکرات:

در سومین جلسه کمیته 24 از کمیسیون 4 مبحث مواضع ما در برابر ابرقدرتها از کتاب مواضع ما مورد بحث قرار گرفت و پس از اصلاح واژههایی که در برگه اصلاحیه از سوی ستاد برگزاری کنگره ارائه شده بود تغییرات، اصلاحات و اضافاتی به شرح زیر در این فصل به وجود آمد:

بند (6) به صورت زیر اصلاح گردید:
6- به افشای توطئه‌های ابرجنایتکارها، بخصوص آمریکای جهانخوار و شوروی تجاوزگر، در جهان اهمیت دهیم و در این راه سرمایه گذاری کنیم. در بند (7) از مواضع ما در برابر ابرجنایتکارها درخت سوم عبارت «مردم انقلابی‌مان» به صورت «امت اسلامی‌مان» اصلاح گردید.
همچنین در فصل کشورهای غیرمسلمان دیگر هیچ گونه تغییری به وجود نیامد و سرانجام در این فصل در مورد صهیونیست و اشغالگران قدس سرفصل زیر پیشنهاد گردید که مورد تصویب اعضای حاضر در کمیته قرار گرفت:

مواضع ما در برابر صهیونیسم جهانی و رژیم اشغالگر قدس:
همان گونه که قبلاً بیان شده، نژادپرستی و تعصبات قومی و نژادی مخالف اسلام است، بنابراین صهیونیست بین الملل که با نفوذ و پشتیبانی کامل ابرجنایتکارها و سردمداران کفر جهانی تصمیم به: تصمیم سلطه در سراسر دنیا گرفته و اتخاذ مشی سیاسی، نظامی و اقتصادی او بر مبنای انهدام اسلام عزیز و کشورهای اسلامی می‌باشد، از نظر ما تشکیلاتی منحرف و ضدانسانی بوده و باید از بین برود.

با تجربیاتی که از بدو تاسیس این تشکیلات ضدانسانی داریم، تجسم صهیونیست جهانی در خاورمیانه یعنی رژیم اشغالگر قدس که بر پایه تفکر نژادپرستانه و با دسایس ابرجنایتکارها در منطقه به وجود آمده، دشمن بزرگ اسلام می‌دانیم.

ما در زیر سایه ولایت امر و رهنمودهای ایشان تلاش می‌کنیم تا موضع‌گیریها، اتخاذ روش و مبارزاتمان در برابر این اشغالگر غاصب با بهره‌گیری از تمامی امکانات خویشتن، اعم از بسیج نیروها و وحدت و هماهنگی کامل بین آنها باعث تقویت جبهه جهانی مبارزه علیه صهیونیسم و قدرت بیشتر مردم مسلمان منطقه جهت آزادی قدس عزیز گردد.

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 25

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 260، 258، 255، 262، 787، 251، 259، 249، 263
خلاصه مذاکرات:

در ابتدا تشکیل جلسه قرآن قرائت شد و سپس هیات رئیسه انتخاب شد. بعد از آن در مورد سازمان بین المللی، یونسکو، بهداشت جهانی بحث و تبادل نظر گردید که نتیجه آن در زیر می آید: کلیه سازمانهای مذکور به وسیله ابرقدرتها به وجود آمده اند و در جهت تامین منافع آنها بوده است این سازمانها با شعارهای انسان و حقوق بشر و فرهنگی و بهداشتی سعی در نفوذ در بین کشورهای مختلف جهان دارند. البته آنچه باید مدنظر قرار گیرد این است اسلام در مورد مسایل فوق نظر مثبتی دارد، زیرا اسلام مخالفتی با حقوق بشر، بالا بردن سطح فرهنگی عموم مردم و تامین بهداشت ندارد، اما از اینکه این سازمانها وسیله ای جهت چپاولگری ابرقدرتها در سطح جهان باشد مخالف است. موضع ما این است که ضمن شرکت در این مجالس، اولاً شخصیت حقیقی سازمانهای مذکور را به آنها بازگرداند، یعنی در جهت تحول حقیقی قدم برداشته شود؛ همچنین سعی در ارشاد آنها نموده تا آنها وسیله ای جهت صدور انقلاب اسلامی و تثبیت موقعیت جمهوری اسلامی در سطح جهان باشند.

مصوبه: سازمانهای بین المللی

سازمانهای بین المللی از نظر حل مسایل و مشکلات فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، نظامی و اجتماعی فاقد ارزش واقعی هستند و بیشتر ابزاری هستند در دست ابرقدرتها و بلوکهای قدرت سلطه طلب. ما با توجه به این واقعیت تنها با صلاح دید ولی فقیه جهت حضور کشورمان در صحنه های بین المللی و برای آگاهی بیشتر از جریانهای سیاسی جهانی که به هر حال در سرنوشت ما بی اثر نیستند، ابلاغ پیام انقلاب اسلامی به گوش طالبان آن و بهره گیری های ولو اندک از آنها در برخی فرصتهای تاریخی به سود مستضعفان جهان که گهگاه پیش می آید در این مجامع شرکت می نماییم، ولی در افشای ماهیت آنها کوتاهی نخواهیم کرد.

گزارش جلسه شماره 1 کمیسیون 4، کمیته 26

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 239، 240، 241، 236، 237، 233، 266، 784
خلاصه مذاکرات:

پس از قرائت قرآن انتخابات هیات رئیسه کمیته شروع شد و رییس و منشی ها انتخاب شدند. بعد از انتخاب، جزوه مواضع ما در سیاست خارجی مورد بررسی قرار گرفت. سپس گفت و گو و بحث شروع شد و مطالب زیر تدوین گشت:

- 1- کشور جمهوری اسلامی ایران به منظور تامین نیازهای خود و صدور انقلاب می تواند قراردادهایی در ابعاد مختلف نظامی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی بر مبنای موازین اسلامی با سایر کشورها منعقد نماید و اولویت با کشورهای مسلمان است.
- 2- در انعقاد پیمانها و قراردادهای باید حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور جمهوری اسلامی ایران و مفهوم شعار نه شرقی و نه غربی همواره مورد توجه قرار گیرد.
- 3- به نص آیه شریفه: «لاتظلمون و لاتظلمون (21)» لازم است که کلیه حقوق ملت های طرف قرارداد رعایت گردد.

جلسه در اینجا خاتمه یافت و بقیه مذاکرات به بعد از ظهر موکول شد.

گزارش جلسه شماره 2 کمیسیون 4، کمیته 26

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 239، 240، 241، 236، 237، 233، 266، 784
خلاصه مذاکرات:

به دنبال جلسه صبح مطالب زیر مورد بحث و سپس تدوین قرار گرفت:

- 4- کشور جمهوری اسلامی ایران حق ندارد به هیچ یک از پیمانهای که بر اساس استعمار و استثمار ملت های پی ریزی شده است از قبیل: پیمان ناتو، ورشو، سنتو و غیره وارد شود. متقابلاً در پیمانهای که سبب نجات مستضعفان جهان می گردد شرکت فعالانه داشته باشد.
- 5- دولت جمهوری اسلامی به منظور دفاع از کیان اسلام و حفظ ثغور مسلمین نسبت به ایجاد پیمان نظامی که تشکل دهنده یک ارتش قوی باشد در بین کشورهای اسلامی اقدام نماید.

گزارش جلسه کمیسیون 4، کمیته 27

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 614، 493، 918، 491، 482، 484، 494، 492، 953، 485

خلاصه مذاکرات:

ابتدا پس از تلاوت آیاتی از کلام الله مجید جلسه شروع گردید. رییس، نایب رییس و منشی‌های هیات ریسه انتخاب شدند.

موضوع بحث جلسه وضعیت زندانیان

زندانیان دوگونه هستند:

1- زندانی عادی

2- زندانی ضدانقلاب

یا به تعبیری سیاسی هستند که فعلا در مورد زندانیان عادی بحث‌هایی مطرح می‌شود. مسایلی که در رابطه با آنها مهم است عبارت است از:

1- تغییر محکومیتها (از زندان به کار فرهنگی در زندان) مثلا محکوم شدن به حفظ سوره‌هایی از قرآن مجید، سوادآموزی، فراگیری زبان عربی و هرگونه کار فکری و فرهنگی دیگر. زیرا علاوه بر رشد فکری، ساعات فراغت را که مهمترین مساله جهت انحراف بیشتر زندانیان است، حل می‌کند. مساله عفو و بخشش را نیز به نحوی مشروط به انجام آن کارهای فرهنگی می‌نماید، زیرا در شرایط فعلی که به علت تراکم زندانیان امکان جدایی افراد نبوده و نیز مریبان دلسوز و آگاه کمتر پیدا شده و زمینه آموختن فسادهای دیگر فراوان است. اگر کار فرهنگی مطرح نباشد زندانی بسیار مضر می‌باشد.

2- تامین معاش خانواده‌ها و در فکر زندگی و راحتی آنها بودن، ترتیب ملاقاتها و یا مرخصیها که اگر رعایت نشود خانواده‌ها را نیز به فساد می‌کشاند.

3- جلوگیری از زمینه‌های اجتماعی فسادها از قبیل:

الف- تامین کار برای افرادی که به نحوی بیکار شده‌اند (مشاغلی که اسلام جایز نمی‌داند از قبیل کاباره‌ها، شراب فروشیها، افرادی که به عنوان گدا هستند، فاحشه‌هایی که از فسادشان جلوگیری شده و... و بیکاری‌هایی که به هر نحوی در جامعه به وجود آمده است).

ب- قاطعیت هر چه بیشتر دادگاه‌ها که به منحرفها اجازه انجام عمل نداده و افراد مضر و واقعا مفسد را از جامعه طرد می‌نماید.

ج- کنترل دقیق مرزها جهت جلوگیری از ورود مواد مخدر و...

پس از آن جلسه تعطیل و قرار شد ادامه آن در ساعت 16 صورت گیرد.

گزارش جلسه 2 کمیسیون 4، کمیته 27

تاریخ: 1362/02/22

حاضران صاحبان کارتهای شماره: 614، 493، 918، 491، 482، 484، 494، 492، 953، 485

خلاصه مذاکرات:

دنباله بحث مطالب صبح در رابطه با زندانیان ضدانقلاب (سیاسی) ادامه یافت.

گزارشی از وضعیت زندانهای سیاسی در حال حاضر و تعداد آنها توسط برادران طرح و مطالب زیر بحث و تصمیم‌گیری شد:

1- با زندانیان سیاسی نباید برخورد عاطفی داشت و باید قاطعیت به خرج داد و شناخت توبه آنها بسیار سخت است و حداقل پنج سال لازم است تا تشخیص داده شود يك منافق توبه کرده است و اعمال فعلی نظیر آزاد نمودن افراد در راس مثل فروهر و... عاطفی برخورد نمودن است که باید فورا در این گونه اعمال تجدید نظر شود. آزادی زندانیان منافق تجربه تلخی است، زیرا درصد بسیار زیادی دوباره به زندان برگشته و یا اعدام و یا فراری شده‌اند.

2- برخورد با ملاطفت و ملایمت پس از مرحله مشخص شدن وضعیت و زندان امر مهمی در تغییر روحیه زندانی است آن هم نه به حدی که رو در روی مقامات بایستند و شناخت این گونه افراد در دراز مدت و انتخاب نمودن افرادی از بین خودشان، پس از شناخت کافی مساله مهمی می‌باشد. رژیم سابق در مورد این مساله تبحر خاصی داشته است و حتی ساواک را توسط آنها اداره می‌کرد.

3- دادن مرخصی با رعایت جوانب احتیاط و با نظر مسوولان و زندانیان و در صورتی که تحت کنترل شدید باشند، برای بعضی افراد مفید می‌باشد. دادن کار در حین زندان نیز با رعایت چنین شرایطی باید همراه باشد.

4- مساله زندانبانان و ماموران از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است لازم است آنها را با آموزشهای لازم و برگزاری جلسات اخلاقی در رعایت دقیق توصیه‌های حضرت امام، آماده این کار نمود.

- 5- تکیه بر آموزش زندانی و کار مداوم با آنها، برگزاری مسابقات هنری، عقیدتی، کتاب نویسی (با داشتن مراجع قبلی جهت مطالعه) و انجام آزمون از آموزشها و در صورت موفقیت ارفاق در مجازات (با رعایت موارد دیگر) کار موثری برای زندانی است.
- الف- تغییر نوع محکومیت از مدت (یک سال، دو سال، سه سال و...) به میزان (سوادآموزی، کتاب نویسی، آموختن فقه، قرآن، حدیث و...) بر حسب تشخیص حاکم شرع از حسب و حال متهم.
- ب- تامین معاش خانواده محکوم
- ج- پیشگیری از زمینه‌های فساد
- د- برخورد قاطع و منطقی با زندانیان ضدانقلاب
- ه- تربیت ماموران ویژه زندان

مصوبه کمیسیون 4، کمیته 28

دادگاههای انقلاب، دادگستری، دادگاه انقلاب ارتش و...

حاضران: 14 نفر

مصوبه:

- 1- در صفحه 50، سطر 8 کلمه «به کلی» حذف شود.
 - 2- در صفحه 50، سطر 13 قبل از کلمه «وسیله» کلمه «به» اضافه شود.
 - 3- در صفحه 50، سطر 14 پس از پاراگراف مربوط به سازمان قضایی ارتش عبارت: «و نیروهای مزبور باید نهایت همکاری با سازمان قضایی مربوطه را داشته باشند».
 - 4- در صفحه 50، سطر 23 پس از «ضروری» جمله «با تشخیص قاضی، اعم از دادستان و قاضی شرع» اضافه شود.
 - 5- در صفحه 50، سطر 24 پس از «فوری» بقیه قسمت حذف شود.
 - 6- در صفحه 50، سطر 28 کلمه «تشکیل» حذف و «تقویت و تعمیم» اضافه شود.
 - 7- در صفحه 50، سطر 28، «ماست» به «است» تبدیل شود.
 - 8- در صفحه 51، سطر 1 بعد از «بنابراین» کلمه «ادامه» اضافه شود.
 - 9- در صفحه 51، سطر 15 بعد از «باشد» بقیه حذف و جمله زیر اضافه شود: «و همچنین محل‌های مخصوصی برای ترک اعتیاد و آماده ساختن معتادان جهت خدمت به جامعه».
 - 10- در صفحه 51، سطر 17 بعد از کلمه «اطفال»، «و زنان» اضافه شود.
 - 11- در صفحه 51، سطر 21 پس از کلمه «دلسوزترین»، «متعهدترین» اضافه شود.
 - 12- در آخر صفحه 51 پاراگراف زیر اضافه شود:
- «به منظور بسط عدالت اجتماعی و جلوگیری از سودجویی و اجحاف به مستضعفان دادگاه‌های انقلاب مبارزه جدی با گران فروشان، محتکران و... به عمل آورند.
- 13- در مورد دایره سیاه هشتم صفحه 51، اقدام شود.

پیشنهادات رسیده در مورد کتاب مواضع ما

(1)

ستاد محترم برگزاری نخستین کنگره حزب جمهوری اسلامی

سلام علیکم

در پاسخ به نامه 1092 مورخ 1362/12/15 بدین وسیله مطالبی به آگاهی می‌رسد، امید که

خدای متعال رهنمون باشد:

- 1- ابتدا لازم می‌دانم عرض کنم که در کمیسیونهای پیشنهادی دو مورد بررسی و موضوعاتی که به عنوان مباحث تکمیلی آمده است بعضاً به شرح زیر در متن مواضع آمده است که نیازی به پیشنهاد مجدد نمی‌باشد:

الف- کمیته جهان بینی 1-4 مبحث عدالت به گونه‌ای از بخش معاد صفحه 21 آخرین قسمت «این ثواب و فلاح در جنت یا عقاب در نار نتیجه عمل ارادی انسان است و انتخاب آزاد و... که بهشت و دوزخ نتیجه عمل است یا حتی خود عمل و هر جا عقاب است، نه ظلمی است از طرف خدا، بلکه ظلم انسان به نفس خویش است و تجلی عمل و اکتساب او نتیجه انتخاب انسان است و گرنه از جانب خدا عین عدالت است» و همچنین در همین بخش صفحه 22... «در مجموع از آنچه درباره معاد

آموخته‌ایم چنین نتیجه می‌گیریم که... در اعمال اداری او نظم و عدالت الهی حاکم است».

ب- کمیته انسان‌شناسی و هدایت الهی 2-4 مبحث اخلاق در بخش هدایت الهی قسمت 2 خویشتن خویش صفحه 15 و 16 جمعا توضیح بر خودشناسی و خودسازی که دو محور اصلی اخلاق است، شناخت ابعاد و استعدادها و بالقوه‌ها و شناخت صفات زشت و نیک و آراستن بر صفت پسندیده (خودسازی) و این مبحث هم که در ابعاد جامعه‌ای حاضر و ناظر باشد در مواضع نیز بجا در بخش اقتصاد صفحه 80 قسمت اقتصاد و اخلاق مطلب به گونه‌ای آمده است.

ج- کمیته نظام رهبری - ساخت جامعه 3-4 مبحث مکتب و تخصص که جمعا در صفحه 48 و 49 مواضع آمده است بنابراین نیازی به پیشنهاد نیست.

د- کمیته سیاستهای دفاعی و انتظامی 7-4 مبحث آموزش و آمادگی رزمی عمومی (بسیج مستضعفین) را در بخش حفظ امنیت داخلی و سیاست دفاعی قسمت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اضافه کرده است (صفحه 52).

ه- کمیته برنامه و سیاستهای اقتصادی 10-4 مبحث دامپروری و خدمات به ترتیب در بخش کشاورزی و دامداری قسمت (ه) صفحه 75 و بخش منشا مالکیت شخصی و خصوصی قسمت (ج) صفحه 67 و اصولی‌تر در صفحه 60 قسمت خدمات آمده است.

و- کمیته خط مشی‌های سیاست خارجی 11-4 مبحث مفهوم استقلال در صفحه 82 در قالب شعار نه شرقی، نه غربی و قسمت هدفهای سیاست خارجی

1- حفظ استقلال و تمامیت ارضی... و مبحث قدس و حرمین و شریفین را نیز نیازی نیست در مواضع به نام آورده شود، بلکه در مباحثی همچون نهضت‌های آزادیبخش و جهاد و انواع آن متضمن چنین مطالبی نیز می‌باشد. پیشنهاد می‌شود در این بخش همان طوری که صهیونیسم بین‌الملل به طور مشخص آمده است مساله امپریالیسم و کمونیسم بین‌الملل نیز آورده شود.

ز- کمیته نظام قضایی 13-4 مبحث وضعیت زندانها و زندانیان نیز در صفحه 51 بخش دستگاه قضایی آمده است:

«زندانشا عموما باید محل خودسازی روحی، معنوی، جسمی و شغلی زندانیان باشد و...»

این حقیر پیشنهاداتی به عنوان مباحث جزئی که می‌تواند در مواضع بیاید خدمتتان عرض می‌کنم:

1- کمیته 1-4 جهانبینی، در قسمت‌های شناخت جهان و منابع شناخت بحث به طریقی هدایت شود تا فرموده قرآنی به طور قالب و چارچوب موضوع مطرح شود که: «سنرهم ایتنا فی الافاق و فی انفسهم حتی یتبین لهم انه الحق⁽²²⁾» به عبارت دیگر راه اصلی شناخت آفاق و انفس است.

2- کمیته 6-4 سیاستهای اجتماعی، مبحث بهزیستی به عنوان عام کلمه آورده شود که در این مبحث مطالبی از قبیل: امداد، تامین رفاه محرومین و بی‌سرپرستان (خانواده شهدا، یتیمان، ابن‌السبیل، سالمندان، مجهول‌الهویه‌ها) جانبازان انقلاب و جنگ و معلولان و به طور کلی بحث محرومان و مستضعفان در برابر مستکبران می‌تواند مطرح شود.

3- کمیته 9-4 نظام اقتصادی، بحث رکورد و نظام مالی، بیت‌المال و سازمان تنظیم و محاسبه‌گر امور مخارج و هزینه (منابع درآمد و هزینه‌ها) آورده شود.

4- کمیته 2-4 مبحث انسان‌شناسی و هدایت الهی، مبحث انسان و تکامل آن که یکی از بحثهای کشدار و نظریات متفاوتی در این پاره ارایه شده است که لازم است در مواضع موضوع تکامل در پیدایش انسان صریحا و مشخصا آورده و نظر نهایی با توجه به نظرگاه دقیق اسلامی و قرآنی گنج‌انیده شود.

5- مبحث شهادت و شهادت‌طلبی، یا ایثار در کمیته 2-4 (انسان‌شناسی و هدایت الهی) نیز مطرح شود.

6- در کمیته 3-4 نظام رهبری و ساخت جامعه، بحث خودگردانی محلی را نیز به علت مقطعی بودن موضوع اضافی می‌دانم که پیشنهاد حذف آن را دارم.

مواضع ما

جهان‌بینی

اصلاحی: جهان مادی شدن است مستمر.
تکمیلی: انسان در چگونه پیمودن راه همیشه در اشتباه است مگر اینکه از انبیا پیروی کرده و از هوای نفس دوری نماید.

بسم الله الرحمن الرحمن

«والعصر ان ا لانسان لفي خسر الا الذين امنوا و عملوا الصالحات و تواصوا بالحق و تواصوا بالصبر»⁽²³⁾

شناخت

اصلاحی: نخستین آگاهی‌های انسان از جهان از راه حواس و بدیهیات عقلی و راهنمایی فطرت به دست می‌آید.

تکمیلی: انسان از جمع‌بندی و تجزیه آگاهی‌های فطری و عقلی و به دست آوردن از راه حواس، دست به اختراعاتی می‌زند که حتی نمونه آن در گذشته و طبیعت وجود نداشته است.

تکمیلی: انسان و حیوان بعضی از اتفاقات را که غیر از الهام و اشراق است، می‌بیند و برای خود انتخاب می‌نماید.

اصلاحی: مالکیت شخصی بر احتیاجات اولیه زندگی اطلاق می‌شود که وسیله تولید یا کسب نباشد.

مالکیت خصوصی مالکیت بر کار، افزار و وسایل تولید و زمین زراعی و اشیای معامله‌ای می‌باشد.

بانک

تکمیلی: برای حذف بهره و تشویق برای پس‌انداز پول، با تورم سالیانه سنجیده شود تا از قدرت خرید پس‌انداز کننده کاسته نشود.

مالیاتها

اصلاحی: ولایت فقیه بر آنها نظارت کند.

موضوع: وظیفه بند (4) صورت جلسه ششم کمیسیون مواضع

صفحه 54 قبل از «بهداشت و تندرستی» «تامین اجتماعی» آورده شود.

برخورداری از تامین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، از کار افتادگی، بی‌سرپرستی، حوادث، سوانح و غیره حقی است همگانی.

دولت مکلف است از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و

حمایت‌های مالی فوق را برای يك يك افراد کشور تامین نماید و طبیعی است که حامیان اصلی

انقلاب یعنی جانبازان انقلاب و خانواده شهدا در اولویت ویژه‌ای قرار دارند.

ضمناً ضرورت دارد این تامین به صورت ایجاد اشتغال مناسب انجام گیرد تا در این رهگذر روحیه

تکدی و آثار روانی آن بر جای نماند.

سیاست اقتصادی

اصلاحی: کیفیت کار و مواردی که کار روی آنها انجام گرفته و اندازه احتیاج به آن در ارزش مبادله نقش تعیین کننده دارد.

اصلاحی: در ارزش مبادله احتیاج و تقاضای مردم نقش دارد.

تکمیلی: رعایت شرایط کسب در اسلام برای مالك شدن شرط است.

حکومت اسلامی مالیاتهای اسلامی را گرفته و در مصارف خود مصرف نماید.

برای حل مشکلات اقتصادی و فقر مردم باید از احکام ثانویه در هنگام ضرورت ضرر و ضیق و حرج

استفاده شود.

تشخیص دهندگان موارد ضرورت در ضرر و ضیق و حرج باید مرجع شکایات و نظامات مردم

مستضعف بوده و حتی خود از نزدیک مشاهده نمایند.

قوانین مجلس و لایحه دولت در مورد تقویت اقتصاد کشور و ایجاد عدالت اجتماعی برای 20 سال

آینده برنامه داشته باشد و نیز ازدیاد تصاعدی ملت را در نظر نگیرد...

مسکن

تکمیلی: برای رفع ضرر و ضیق و حرج از مردم مستضعف حکومت دولت وظیفه دارند راه

بهره‌برداری از زمین‌های موات و بایر و دایر را گشوده و حکم ثانویه در موارد ضروری در نظر بگیرند.

(2)

بسم الله الرحمن الرحيم
اللهم وفقنا لما تحب وترضى و لا تكلنا الى انفسنا طرفه عين ابدًا

به: ستاد برگزاری نخستین کنگره حزب جمهوری اسلامی
سلام علیکم

موضوع: نظر راجع به مواضع پیرو نامه شماره 1092- 1362/02/15 تاریخ 1361/12/24 در ارتباط با مواضع دو نظر کلی دارم:

الف- مرجع تصمیم گیرنده برای تصویب مواضع چه شخص حقیقی یا حقوقی باشد.
ب- نواقص در مواضع

الف- گرچه در این نامه آمده که مواضع را کنگره تصویب خواهد کرد اما طی صحبتی که در جلسه مورخ 1362/12/21 در جلسه توجیهی شد، چنین امری نه تنها امکان ندارد بلکه اصلاً صلاح و صواب نیست زیرا:

1- دلایل بر عدم امکان

با توجه به بحث گسترده‌ای که در مواضع هست به طور مسلم نمی‌توان به طور عمقی روی این امر مهم نه تنها در کنگره بلکه حتی در کمیسیونها و کمیته‌ها بحث کرد. در کنگره همان طوری که ظاهراً ستاد محترم تصمیم دارد، بحثی روی این امر نخواهد شد و صرفاً جنبه قیام و قعودی دارد و درست هم هست زیرا راه دیگر برای رای‌گیری‌ها وجود ندارد. ولی این يك طرف واقعیت است، طرف دیگر هم دارد و آن اینکه من و یا شما و یا دیگری هر يك به عنوان يك عضو در کنگره که سخت در مقابل خون شهدا و خداوند متعال مسوولیم، چگونه نسبت به يك چیزی که راجع به آن بحث نشده، بخواهیم رای کلی بدهیم! این کار ما یا واقعا باید رای‌گیری باشد که این کار امکان ندارد و یا می‌خواهیم رای‌گیری را صرفاً جنبه رسمی به آن بدهیم. چرا برای خود مسبب گناه باشیم. گناهی که از روی جهالت ما به مباحث مواضع باشد مرتکب شود. اما اگر قرار باشد بگوییم که کمیسیونها چنین کاری را انجام دهند چون اعضای کمیته‌ها انتخابی نیستند و از طرفی همگی صلاحیت يك نیروی خبره در کار را ندارند و با توجه به دقت کم امکان ندارد.

2- دلایل بر صلاح نبودن

مباحث مواضع مباحث دقیقی است که نیازمند به کار فراوان و بحث بیش از حد و آن هم میان خبرگان این امر است تا نظرات مطمئن و دقیقی ارائه شود. در بسیاری از موارد نیاز به بحث فقها یا متخصصان اسلامی درباره آن امور است و این امر توسط کمیته‌های کنگره در این وقت محدود، سبب ارائه شدن مواضع با نقص و گاهی اشتباهات فاحش می‌شود.
نکته دیگر اینکه اگر به فرض کنگره هم بخواهد مسوولیت خود را به کمیته‌ای بسپارد. شما برادران مسوول اجرایی نباید بگذارید، زیرا این خطر جدی برای کنگره است. مگر اصلاً کنگره در قبال آن امر مسوول نباشد و در این صورت امکان دارد و نظر ما نیز همین است.

الف- پیشنهادات:

مواضع ما شامل دو قسم کلی است:

1- مباحث دقیقی که نیاز به بحث میان فقط فقها دارد.

2- مباحث عام

از این جهت قسم اول توسط شورای مرکب از فقها یا شورای مرکزی (حداقل شش نفر) و فقهای شورای نگهبان حزب بررسی شود. این مباحث شامل جهان‌بینی و در بسیاری موارد اقتصاد خواهد شد.

قسم دوم توسط شورای مرکزی تهیه شود که این قسم پس از تصویب شورای مرکزی حتماً باید به تصویب شورای نگهبان حزب جمهوری اسلامی برسد.

با این پیشنهاد کنگره مسوول در مورد مواضع نخواهد بود و تهیه آن را به عهده دو شورای مذکور خواهد گذاشت. شاید این سوال مطرح باشد که کمیته‌های فعلی مواضع منحل شوند یا خیر؟ نظر ما این است که منحل نشوند، روی مسایل بررسی کنند و نتیجه کار خود را تسلیم این شورا کنند.

ب - نواقص مواضع

با توجه به کمی فرصت و کارهای ضروری دیگر امکان نظر بر روی جزئیات امکانپذیر نیست و لذا به رؤس کلی اکتفا می‌شود.

1- در مورد تاریخ و رابطه آن با جامعه در صفحه 19 مواضع اشاراتی بر شده. فکر نمی‌کنم به مطالب بیشتری نیاز داشته باشد.

2- در مورد مواضع تشکیلاتی امری که علیرغم چهار سال عمر پر بار حزب فراموش شده است. نکاتی را به صورت کلی مطرح می‌کنم:

1- تشکیلات اسلامی و الهی

2- ضرورت چنین امری

3- نوع ارتباط در این تشکیلات (بالا به پایین، پایین به بالا...)

4- برنامه‌ریزی در این امر

5- مدیریت در این تشکیلات

6- اخلاق و تشکیلات

7- وابستگی و تشکیلات

8- نظم و اصول مخفی کاری مقررات دیگر در این تشکیلات

9- تشکیلات هدف یا وسیله

10- عضو در این تشکیلات

11- ادا کننده در این تشکیلات

12- رابطه تشکیلات با ولایت امر...

و دهها مباحث دیگر که در صورت پذیرش این پیشنهاد (مواضع تشکیلاتی) عناوین را که به ذهن می‌رسد ارائه می‌شود.

مصوبه الف

صفحه 17- جملات اول بحث (مرحله یکنواختی در زندگی انسانها) به صورت زیر اصلاح گردد:

«انسان در حالت طبیعی آمیزه‌ای است از نور و ظلمت که با همان خواسته‌های طبیعی‌اش، دارای جاذبه‌ای به سوی معنویات و دل‌بسته به طعمه و کلبه و جفت و ازای قبیل» و سپس پاراگراف دوم به «جمع انسانها در این مرحله از نظر یکنواختی و همسانی خواسته‌ها و نیازها يك جمع هماهنگ است. نیازها و وسیله‌ها و هدفها یکی است».

انسانها در چنین وضعی (امت واحده) اند «امت واحده‌ای که در معرض گوناگون شدن و چند دستگی است».

مصوبه ب

در پاراگراف آخر صفحه 17 خط اول چنین اصلاح شود:

«در چنین زمینه اختلاف و برای هدایت و بارور کردن استعدادها بی‌پایان انسان، يك هدایتگر که...» و بقیه جمله مانند جزوه ادامه پیدا کند.

5- در زمینه اخلاق توسط برادر دعاگو توضیحاتی داده شد و سپس تصمیم زیر اتخاذ گردید:

مصوبه الف

در صفحه 15 حدود وسط صفحه، قبل از جمله «خصلتهای معنوی...» سرفصلی به این ترتیب نوشته شود «خودسازی - اخلاق» و سر فصل «خوبستن خویش» حذف گردد.

6- مقرر شد مجددا جزوه به صورت دقیق برای جلسه آینده مطالعه شود و جلسه در ساعت 17:15 دقیقه پایان یافت.

1- انفال، 92

2- آل عمران، 33

3- فاطر، 43

4- اعلام الدین ص 344.

5- انفال، 29

6- طلاق، 2

7- شمس، 7 - 8

8- آل عمران، 33

- 9- فاطر، 43
- 10- نحل، 78
- 11- فصلت، 53
- 12- یونس، 68
- 13- بقره، 284
- 14- فاطر، 43
- 15- بقره، 284
- 16- سفینه البحار _ تحت کله خلق _ جلد اول، صفحه 410
- 17- مورخ معاصر انگلیسی.
- 18- نسا، 58
- 19- نهج البلاغه، نامه شماره 53، ص322، ترجمه دکتر شهیدی
- 20- حجرات، 14
- 21- بقره، 279
- 22- فصلت، 53
- 23- سوره عصر